STE JAARGANG No. 182 WOENSDAG 7 AUGUSTUS 1968

Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Hoofdredacteur: J. C. Maas • Uitgever-drukker: N.V. Paulus Drukkerij, Willemstad • Kantoor: Consciëntiesteeg 27 — 29 • Telefoon alle afdelingen: 24360 (drie lijnen)

Republikeinse partij conventie:

Nixon bijna zeker van zege in Miami

MIAMI BEACH — Richard Nixon scheen gisteravond regelrecht op de overwinning in de strijd om de republikeinse kandidatuur voor de presidentsverkiezingen af te stevenen, zo meenden waarnemers, maar zijn tegenstanders Rockefeller en Reagan waren ervan overtuigd dat de oud vice-president nog was tegen te houden. Gouverneur Nelson Rockefeller van New York zei dat zijn rivaal Nixon vandaag bij de eerste stemming de benodigde eenvoudige meerderheid van 667 stemmen niet zou halen en 100 stemmen tekort zal komen. De tweede stemming zou hem nog eens 50 stemmen kosten en de derde stemming „zal hem de nek breken", aldus de gouverneur van New York. In Nixons hoofdkwartier lachte men om deze bewering en men zei dat Nixon op 700 (33 meer dan benodigd) stemmen kan rekenen.

Strijd volslagen open om presidentskandidaat

In onpartijdige kringen meent men dat Nixon nu op 611 stemmen kan rekenen, dat is 25 meer dan maandag. Rockefeller stuurde dinsdag een „vliegende patrouille" van 45 congresleden de hotels langs waar de gedelegeerden zijn ondergebracht in een poging meer stemmen te verwerven.

Belist schijnt de strijd echter nog allerminst. Wel spraken enkele delegatieleiders zich dinsdag voor bepaalde gegadigden voor de nominatie uit maar de twee „sleutel-afvaardigingen", die van Ohio en van Michigan, namen een afwachtende houding aan. Zij versperren Nixon tot nog toe de weg naar een zeker succes bij de eerste stemming.

De naam van burgemeester John Lindsay van New York verscheen dinsdag voor de eerste maal in de uitslagen van opiniepeilingen. Blijkbaar houden de bureaus voor opinie-onderzoek er rekening mee dat op een conventie alles mogelijk is als men uit een impasse wil geraken.

Nixon gaf overigens te kennen in welke richting hij een kandidaat voor het vice-presidentschap wil zoeken waardoor de kansen van Lindsay schenen te stijgen. Hij zei een man te zullen zoeken die geschikt zou zijn en die aanvaardbaar zou zijn voor alle delen van het land, het noorden en het zuiden. In dezelfde toespraak tot afgevaardigden van Illinois zei hij die staat misschien als zijn residentie te zullen kiezen. Deze laatste opmerking vergroot de kansen van Lindsay daar beiden tot nog toe in New York wonen en het volgens de grondwet niet mogelijk is dat inwoners van dezelfde staat op één lijst kandidaat worden gesteld voor het presidentschap en het vice-presidentschap.

Jonge betogers zorgden gisteravond voor tien minuten van onrust door onder het roepen van „We willen Rocky" (Rockefeller) door het voor gasten bestemde deel van de zaal te marcheren. De betoging had kleine tegendemonstraties van aanhangers van Nixon en van Reagan tot gevolg tot de plaatsvervangende voorzitter, negersenator Brooks, tot kalmte maande.

Negerleider dr Ralph Abernathy en vijftig van zijn medewerkers kregen later gastzetels. Zij zeggen de „51ste staat — die van de honger" te vertegenwoordigen.

Steun voor encycliek

PARIJS — Het Franse episcopaat heeft dinsdag in een communiqué zijn volledige steun aan de pauselijke encycliek Humanae vitae bekendgemaakt. Het communiqué werd door kardinaal Lefevre, voorzitter van de Franse bisschoppenconferentie, aan de pers verstrekt.

„Wij willen alle gelovigen uitnodigen het woord van de paus met de volledige eerbied en vol vertrouwen te aanvaarden, opgewekt door de ware geest van het geloof, en indien nodig te persoonlijke opvattingen en verlangens te laten varen", staat er in.

De rooms-katholieke bisschoppen van Australië hebben in een gemeenschappelijke verklaring steun gegeven aan de pauselijke encycliek Humanae vitae.

Volgens de bisschoppen heeft paus Paulus duidelijk aangegeven welke methoden voor geboortebeperking toegestaan zijn en welke niet. Alle gelovigen zijn verplicht zich bij de pauselijke beslissing neer te leggen en dit te weigeren zou een „daad van ongehoorzaamheid" zijn, aldus de bisschoppen.

In een open brief stelt de Zwitserse bisschop mgr Adam, dat rooms-katholieken, die het verbod van de paus tegen voorbehoedmiddelen niet in acht kunnen nemen, de kerk moeten verlaten. Katholieken moeten hun kerkvorst gehoorzamen in alle zaken van geloof en zeden. Wanneer zij dat niet doen, behoren zij niet langer tot de rooms-katholieke kerk, aldus de bisschop.

Zoals bekend legde dr Anton Meinrad Meier, hoogleraar in de sociale ethiek aan het seminarie van Solothurn, vorige week zijn ambt neer uit protest tegen het pauselijk verbod.

Eisenhower had weer hartaanval

WASHINGTON — De Amerikaanse oud-president Dwight D. Eisenhower heeft dinsdag voor de derde maal in ruim drie maanden tijd een hartaanval gehad. Hij was herstellende van de vorige aanvallen in het militaire hospitaal Walter Reed in Washington. Volgens een mededeling van de artsen is de toestand van de 77-jarige patiënt stationair.

Maandagavond had hij via een televisie-draadverbinding de afgevaardigden op het republikeinse partijcongres te Miami Beach toegesproken.

Eisenhower — zo werd vanmorgen gemeld — is ernstig ziek en de artsen zijn voorzichtig in hun verwachtingen over de ontwikkeling van de toestand. Dit is dinsdagavond vernomen in antwoord op schriftelijke vragen van journalisten die het medisch bulletin niet bevredigend vonden waarin stond dat de oud-president geen pijn lijdt. Men ziet de jongste mededeling niet direct als een teken dat de toestand van de generaal kritiek is, maar eerder uiting dat de artsen rekening houden met zijn hoge leeftijd en het feit dat hij in april en juni ook reeds hartaanvallen had.

Eisenhowers zoon John is dinsdagavond uit Miami, waar hij de republikeinse conventie bijwoonde, naar het Walter Reed-hospitaal in Washington gekomen waar zijn vader verpleegd wordt.

Reddingen in Manila

MANILA — Twee meisjes zijn vandaag een uur na elkaar levend onder de puinhopen van het flatgebouw in Manila gehaald dat zes dagen geleden bij een hevige aardbeving instortte. Tot nog toe zijn 209 stoffelijke overschotten geborgen.

• *Een student in Mexicostad wordt door de oproerpolitie en militairen hardhandig aangepakt tijdens studentenonlusten, die al enkele dagen in de Mexicaanse hoofdstad voortduren. De studenten, die aanvankelijk onderling ruzie maakten, hebben zich nu met vereende krachten gericht tegen de „granaderos" (de oproerpolitie), die zij van sadistische optreden beschuldigen.*

Dreigende staking posterijen Trinidad

Autoriteiten negeren grieven postbeambten

PORT OF SPAIN — Over enkele dagen zullen de posterijen op Trinidad en Tobago worden lamgelegd, indien de algemene ledenvergadering van de bond van postbeambten instemt met één of alle drie van de acties, die door bondsvoorzitter Albert Jones zijn voorgesteld. Op een spoedvergadering, die donderdag wordt gehouden, zal men zich uitspreken over de vraag, of 1) men posten zal uitzetten, 2) een demonstratie-mars houden door Port of Spain en elders, 3) een verzoek richten aan afdelingen van het internationaal verbond om de afhandeling van post uit en naar Trinidad en Tabago te onderbreken.

De bond op Trinidad wil tot actie overgaan vanwege het nalaten der betrokken ministeries om grieven, die verschillende maanden geleden door de afdeling Port of Spain naar voren zijn gebracht, te behandelen. De Port of Spain-afdeling was van plan gistermorgen te posten voor het postkantoor, maar zag hiervan af in opdracht van het bondsbestuur. Dit gebeurde nadat besloten werd een spoedvergadering van de leden bijeen te roepen om zich te beraden over de vraag, welke gemeenschappelijke actie zou kunnen worden ondernomen. Meer dan 400 postbeambten, verspreid over geheel Trinidad en Tobago, zijn lid van de bond.

Voorzitter Jones verklaarde, dat het bestuur het besluit had genomen, omdat het merendeel van de grieven van de afdeling Port of Spain ook de andere afdelingen aangaat.

Eisen

De bond is aangesloten bij de machtige internationale bond van post-, telegraaf- en telefoonpersoneel (P.T.T.I.). De bond eist: promotie met terugwerkende kracht, extra toelagen voor postbeambten die werken in ploegverband, vaste benoeming van 63 nieuwe beambten thans in tijdelijke dienst en uitvoering van de Moore- en Alleyne-rapporten.

Een functionaris van de afdeling Port of Spain zei gisteren, dat de postdirectie tot dusver slechts gereageerd heeft op hun grieven betreffende het ontbreken van schaftlokalen, het verlichtingssysteem en de benoeming van een opleidingsambtenaar.

ANGLIKANEN VERWERPEN HUMANAE VITAE

LONDEN. — De conferentie van Lambeth, waarop het gehele anglicaanse episcopaat is verenigd, heeft dinsdag eenstemmig een resolutie aangenomen, waarin de gevolgtrekkingen van de encycliek Humanae vitae over de voorbehoedmiddelen worden verworpen.

De resolutie was maandag door de bisschop van het anglicaanse diocees Centraal-Brazilië, Edmund Sherrill, ingediend. Hij had deze resolutie ook opgesteld. **Er staat in dat de anglicaanse bisschoppen ervan overtuigd** zijn dat het toepassen van methoden van geboortebeperking door gehuwden niet leidt tot moreel verval, maar integendeel eerder tot een zekere volwassenheid.

De anglicaanse bisschop van het diocees Midden-Afrika had maandag gevraagd de resolutie niet in te dienen uit „mededogen" met de paus. De conferentie wordt door 465 prelaten bijgewoond.

Biafra en Nigeria aan gesprek nog niet toe

Beraadslagingen na opening verdaagd

ADDIS ABEBA — Het onderhandelingsklimaat bij het maandag begonnen vredesgesprek tussen delegaties van Nigeria en Biafra in de Ethiopische hoofdstad Addis Abeba is gisteren verder verslechterd. Ondanks hun maandag op de openingsbijeenkomst gemaakte afspraak dinsdag de werkelijke onderhandelingen te beginnen kwamen de delegaties niet bijeen. Zij verschoven de besprekingen voorlopig naar maandag. Intussen liet de Biafraanse leider, overste Ojoekwoe, bekendmaken dat hij uit Addis Abeba zou vertrekken. Men ziet hier evenwel geen aanwijzingen in, dat de conferentie reeds als mislukt kan worden beschouwd, aangezien Ojoekwoe tevoren had laten weten, dat hij alleen aan de openingsbijeenkomst zou deelnemen.

De reden, dat de delegaties gisteren niet bijeenkwamen lag in een verschil van mening over de samenstelling van de Biafraanse delegatie.

De Nigeriaanse delegatieleider, minister van voorlichting Enahoro, maakte op een persconferentie bekend, dat hij zich niet op de bijeenkomst zou laten zien zolang zich in de Biafraanse groep vertegenwoordigers van andere landen bevonden. Volgens hem ging het o.a. om afgevaardigden uit Gabon (een van de landen die Biafra diplomatiek hebben erkend). Hij had er maandag op de openingsbijeenkomst geen aanmerking op willen maken om keizer Haile Selassi van Ethiopië, die een welkomstrede uitsprak niet in verlegenheid te brengen. „We zullen niet eerder naar de conferentiezaal terugkeren dan wanneer zich daar alleen Nigerianen bevinden", aldus Enahoro.

Overste Ojoekwoe hield op de openingsbijeenkomst een rede, die er ook al niet toe bijdroeg gunstige voorwaarden voor een akkoord te scheppen. Hij beschuldigde president Gowon van Nigeria ervan de „Hitler van Afrika" te zijn en een systematische uitroeiing van het Biafraanse volk uit te voeren.

Biafra heeft inmiddels voldaan aan de voorwaarde die Nigeria had gesteld voor de hervatting van het vredesoverleg in Addis Abeba. De twee vertegenwoordigers van Gabon die deel uitmaakten van de afvaardiging van Biafra, hebben de Ethiopische hoofdstad verlaten.

Ondanks deze ontwikkeling was vanochtend de conferentie twee uur na het afgesproken uur nog niet hervat. Intussen heeft het staatshoofd van Ghana, generaal Ankrah, een voorgenomen reis naar Addis Abeba afgezegd. Naar van welingelichte diplomatieke zijde verluidde, zou de generaal naar Ethiopië komen als de leiders van Biafra en Nigeria zouden besluiten tot een ontmoeting in Addis Abeba. President Gowon van Nigeria bevindt zich in zijn land. Overste Ojoekwoe, de leider van Biafra, vertrok gisteren na een verblijf van enkele dagen in de Ethiopische hoofdstad naar Abidjan, de hoofdstad van Ivoorkust.

Weer bankoverval in Engeland

BRIGHTON. — Drie mannen en een meisje hebben vandaag bij een bankoverval in de Engelse badplaats Brighton 38.000 pond sterling buitgemaakt. Ze sloegen de hoofdkassier neer na hem ammonia in het gezicht te hebben gesmeten. Twee vrouwen en een man die de overvallers wilden tegenhouden, werden licht gewond.

De bandieten, die valhelmen en zonnebrillen droegen, vluchtten in een bestelwagen, maar stapten over in een personenauto die 250 meter verderop stond. Het was de tweede grote bankoverval in Engeland binnen veertien dagen. Eind juli werden 25.000 pond sterling uit een Londense bank geroofd.

Bankstaking in Uruguay

MONTEVIDEO — De particuliere banken in Montevideo zijn gisteren getroffen door een 24-uur staking. Ongeveer achtduizend employees legden het werk neer om hun solidariteit te betuigen met hun ontslagen collega's bij de overheidsbanken en ook uit protest tegen de bevriezing van de lonen.

Deze staking is in strijd met de orders van de politie, welke eerder had meegedeeld, dat men geen enkele staking meer zou telereren en dat de bonden opgeheven zouden worden, als men het toch deed. De politie had ook gedreigd, dat men de vakbondsleiders zou arresteren.

Het stakingsverbod en de beperking van de vakbondsactiviteiten zijn het gevolg van een speciale veiligheidswet, welke president Jorge Pacheco op 13 juni van dit jaar heeft ondertekend. Deze probeerde daarmee een eind te maken aan de stakingenreeks voor hogere lonen. In verband daarmee kwamen in juni de overheidsbanken onder de staat van beleg te vallen.

• *Sandy Peters vestigt op eigen wijze de aandacht op de republikeinse conventie 1968. Wie er van de kandidaten — Nixon, Reagan of Rockefeller — ook afvalt, de echte bikini blijft.*

Bursalen goed in Ned. aangekomen

WILLEMSTAD. — Van de gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen ontving de minister van onderwijs telegrafisch bericht dat de bursalen die gisterochtend naar Nederland vertrokken, goed zijn gearriveerd.

Amerika laat veertien Noordvietnamezen vrij

Tegengebaar voor vrijlating piloten

PARIJS — De Amerikaanse onderhandelaar Harriman heeft vandaag de Noordvietnamese delegatie bij het inleidend vredesoverleg in Parijs de namen verstrekt van 14 communistische zeelieden, die Amerika in vrijheid wil stellen als tegengebaar voor de recente vrijlating door Hanoi van drie Amerikaanse piloten. De zeelui waren in 1966 gevangen genomen tijdens aanvallen op Amerikaanse oorlogsschepen ter hoogte van de Noordvietnamese kust. Vijf anderen waren al eerder vrijgelaten, zei de Amerikaanse delegatieleider.

Harriman vertelde dat hij om vrijlating van nog meer piloten had verzocht, met name van degenen die het langst in Noordvietnamese krijgsgevangenschap zaten of destijds gewond waren geraakt. Hij wist niet of het verzoek enig resultaat zou opleveren, maar dit was naar zijn zeggen in ieder geval een onderwerp waarover de twee partijen op „vriendschappelijke wijze" konden discussiëren. Hij had Noord-Vietnam gevraagd als humaan gebaar een lijst met namen van gevangen piloten te overhandigen.

Kolonel Ha Van Laoe, die de nog steeds zieke Noordvietnamese delegatieleider Xoean Thoey verving, beschuldigde de VS van „flagrante opvoering" van hun eisen. Aangaande de Noordvietnamese tegenprestaties voor een eventuele stopzetting van de bombardementen op het noorden. Amerika wilde in feite „een premie voor zijn agressie".

Deze zestiende Amerikaans-Noordvietnamese bijeenkomst duurde nog geen drie uur. Volgende week woensdag vergadert men verder.

Buurtcentra

HET HEEFT er op geleken dat Curacao in een buurtcentrum-rage leede. Nu zijn er wel rages geweest van een mindere kwaliteit, maar toch heeft elke rage het nadeel dat men zich onrealistisch laat meesleuren in de algemene roep om, laten we zeggen, een Footsee en in dit geval om een buurtcentrum. Het onlangs verschenen jaarverslag van de stichting buurtcentra Curacao over de jaren 1966-1967 maakt er, hoewel anders geformuleerd, ook melding van. Het bestuur meent, dat met tien buurtcentra de limiet voor de begeleiding is bereikt. Nu menen wij echter dat er sindsdien ook nog buurtcentra zijn opgericht te Santa Helena en Wishi.

Niemand zal het belang van het buurthuiswerk willen en kunnen ontkennen. Wij zijn van mening dat de buurtcentra al het nodige goede werk hebben verricht. Toch schuilen er in de huidige situatie enige gevaren. De ontwikkeling is immers zo geweest, dat het doorgaans begon met instuif-middagen op zondag, waar de jeugd kon gaan dansen. Bij velen heeft dit de mening doen postvatten dat een buurtcentrum een soort kosteloze dansgelegenheid is.

Wat echter zwaarder telt, is het feit dat aan de oprichting van een buurtcentrum doorgaans geen onderzoek vooraiging naar de behoeften in een buurt. Een dergelijk onderzoek had wellicht onbekende feiten aan het licht gebracht. Het zou ons niet hebben verbaasd als een dergelijk onderzoek had aangetoond, dat het buurthuis op een andere plaats dan waar het nu staat, had moeten worden gebouwd. In dit verband is het verheugend, dat de maatschappelijk werkster mej. Stella Pieters Kwiers enquêtes heeft gehouden in de buurten Zuid-Bonam en Steenrijk. Het zou voor ons geen verrassing zijn als die enquête ondermeer duidelijk had gemaakt dat de oprichting voor velen in betrokken buurt als een verrassing was gekomen of dat men niet had geweten, wat nu eigenlijk de bedoeling van het buurthuis is.

Dan willen wij het nog geen eens hebben, over het feit, dat er mensen zijn, die menen, dat een buurtcentrum iets met politiek heeft te maken.

Nog fundamenteler is het volgende bezwaar: in de meeste buurtcentra moet men de zaak draaiende houden met geld dat men verkrijgt uit dansmiddagen en uit de inkomsten van de bar. In het laatste geval gaat het niet alleen om geld van de limonadeverkoop. Op die dansmiddagen, soms door de radio aangekondigd onder de leuze: Bin baila, bin goza na buurtcentrum .... (Kom dansen, kom genieten in het buurtcentrum ....) Op dezelfde manier wordt ook reclame gemaakt voor het eerste het beste zuiver commerciele feest in de een of andere club of bar, welke luistert naar bv de naam Centro social ...

Ons bezwaar is dat dit een vorm van inkomstenverwerving is welke geen enkele binding legt tussen het buurtcentrum en de betrokken buurt. Wil een buurthuis echter van de grond komen, dan moet er wel degelijk een nauwe relatie bestaan tussen het buurthuis en de buurt. Een van de middelen om die band te verstevigen is de financiele bijdrage. Het is volgens ons een gevolg van de koloniale tijd dat wij alles zo maar in de schoot geworpen krijgen, ook al komen die giften en geschenken dan van sociale organisaties in Nederland. Wij kunnen die hulp niet ontberen, dat is een feit. Van de andere kant mogen we toch ook voorzichtig stellen; dat, als een buurt er kennelijk geen cent voor over heeft om zijn buurthuis in stand te houden of op te bouwen, er geen al te sterke basis is voor het te ondernemen werk.

Wij menen, dat de korte geschiedenis van het buurtcentrum-werk op Curacao ook dit feit al duidelijk heeft aangetoond. Houden we dit niet in de gaten, dan zitten we over een paar jaar met alle mogelijke buurthuize, welke in verval verkeren of raken. Dit zal het dan voor toekomstige enthousiastelingen wel heel moeilijk maken nog eens opnieuw te beginnen.

Onze kanttekeningen mogen dan pessimistisch lijken, zij zijn niet als zodanig bedoeld. Wij weten al te goed dat er buurtcentra zijn die aardig en goed draaien, maar ontveinzen ons niet dat er ook centra zijn, welke dreigen uit te groeien tot een soort bar, welke men op weg van Hato aandoet. Met een dergelijke image is geen enkel buurtcentrum gediend. Daarvoor ligt er teveel werk op sociaal gebied te wachten voor degelijke buurtcentrum-besturen.

Avondklok in Harvey na ongeregeldheden

HARVEY — In Harvey, een voorstad van Chicago, is een avondklok ingesteld en is een politiemacht samengetrokken in de negerwijk, waar de afgelopen nacht bij ongeregeldheden zeven agenten en een voorbijganger, een neger, gewond werden.

De ongeregeldheden begonnen toen groepjes negers auto's met flessen en stenen gingen bekogelen. Bij de verspreiding van een honderdtal negers ontstond een vuurgevecht.

Agenda Curacao

Bioscopen:

Roxy: 19.00 — 21.00 Lovely way to die.

West-end: 19.00 — 21.00 Bedreigde meisjes.

Cinelandia: 19.00 — 21.00 Back to God country.

Drive-in: 20.00 Those magnificent in their flying man machiels.

Cine-Rio: 20.00 Fantomas contra Schotland Yard.

Airport Cinema I: 19.15 — 21.15 Twaalf maal humor in het Italiaans.

Asiento: 20.30 Up the down staircase — leeftijd 18 jaar.

Cine-truck: Hedenavond te Veeris en morgenavond te Plantersrust en Mahuma.

Botica's: Otrabanda: Colon, tel.: 24200.

Punda: Juliana, tel.: 12400.

Diversen:

Tentoonstelling: 08.30 — 11.30/15.00 — 17.30 permanente tent + verkoop lokaal vervaardigde schilderijen — Studio The Attic, Windstraat 13.

10.00 — 12.00/16.00 — 17.30 Gallery RG.

Vergadering: maand. alg. verg. — CU VGKS — R en B.

Curom: 21.00 — 22.00 Jazzes progr. 22.15 — 23.00 Progr. pyama kokteel.

Sport:

Voetbal: 20.15 Jong Holland vs Veendam — Copa Corsow — Rifstadion.

Hotel Curacao Int.:

Dutch house:
06.00 — 01.00 Open.

Waterfort Rotisserie:
19.00 — 23.00 Open voor dineren.

Cave de Neptune:
23.00 Show.

Hilton hotel:

Willemstadroom:
23.00 Optreden zanger Tony Racal.

Flamboyant beach hotel:

Mango-room:
19.00 Open voor dineren.
20.30 Optreden Norman Moron en zijn combo.

Chuchubi-bar:
20.30 Optreden The Micro's.

Bianca-hotel:
21.00 Dansen. **Muz.:** Bianca boys.

Country Inn hotel:
21.00 Dansen. **Muz.:** Country Inn combo.

Jan Kock:
09.00 — 17.00 Open voor publiek.

Grot van Hato:
09.00 12.00/15.00 — 18.00 Open voor publiek.

CUROM

16.00 Hora supersonico; 17.00 Peticiones; 18.00 Nieuws Pap.; 18.15 Parada deportiva; 18.30 Koopvaardijprogr.; 18.45 Voor het slapen gaan; 19.00 Nieuws ANP; 19.10 Discovaria; 21.00 Jazzes; 22.00 Pyama kokteel; 22.55 Hoofdpunten nieuws; 23.00 Sluiting.

TeleCuracao: — 16.30 Secret Storm; 16.50 Love of life; 17.10 Kinderuurtje; 18.00 Media hora; 18.30 Katn. uitz.; 18.45 Nieuws; 19.00 Volksontwikkeling; 19.15 New horison; 19.30 The lying nun; 20.00 NYPD; 20.30 Family affair; 21.00 Nieuws; 21.15 TV per luchtpost (Corry Brokke show); 22.15 Twilight zone (Film The Mirror).

DONDERDAG

BC Barber: sport + spel.

CUROM

06.30 Opening; 06.33 Progr. Bon dia — Goede morgen; 06.45 Met muziek naar school; 07.00 Nieuws ANP, 07.15 Curom's ochtendblad; 08.00 Herh. nieuws ANP; 08.10 Vocale fantasieën; 09.00 Muz. tombola; 10.30 Voor elck wat wils; 11.30 Zwerftocht L-Amerika; 12.00 Noti-Curom; 12.30 Nieuws ANP; 12.45 De artist (e) van de dag; 13.00 Gev. muz.; 14.00 Ritmo y hubentud; 15.00 Hora infantil.

EMMASTAD

WACHTLIJST SHELL CURACAO N.V.

DS. TELECOMMUNICATIONS
Kantoor open: 07.30 — 23.30 tel. 2307
5/8 (23.30) — 10 8 (07.30) J.E. Wijngaarde, tel. 0 44252 b.g.g. tel. 0-9

PERSONNEL SERVICES
Maandag 5 8 t/m vrijdag 9/8 S.N. Wanga, Jul. van Stolberglaan 11, Rio Canario. b.g.g. tel. 9-9

N.V. CSM-SHIP'S AGENCY
Kantoor open: 07.30 — 24.00 tel. 2551/2458

ALLEEN VOOR DRINGENDE AANGELEGENHEDEN:
Maandag 5 8 t/m vrijdag 9/8 00.00 — 07.30 tel. 9

AVIATION SERVICE
5 8 (23.30) — 9,8 (06.30) E.M.H. Agnes, tel. 0-44054

*Onder leiding van heer J. Janga wordt gewerkt aan de voorbereiding van het Buurtcentrum Terra Cora. Dit karwei gebeurt door vrijwillige krachten. Jong en oud zetten **hun beste krachten** in om de voorraad stenen te vergroten. Nog maar kort geleden had men een voorraad van duizend stenen, deze is inmiddels al weer uitgegroeid tot vijftienhonderd. Het terrein waar het buurtcentrum zal komen is al door bulldozers schoongemaakt. Men is bezig met het ontwerp voor het gebouw.*

Luchtbusproject gaat door

PARIJS — Blijkens een in Parijs gepubliceerd communiqué hebben Frankrijk, Engeland en West-Duitsland besloten door te gaan met hun luchtbusproject.

Het communiqué werd gepubliceerd na afloop van besprekingen tussen de Britse minister van technologie, Anthony Wedgwood-Benn, de Westduitse staatssecretaris van economische zaken, Klaus von Dohnany en de Franse minister van verkeer, Jean Chamant.

Het project is voor een vliegtuig voor middelgrote afstanden, dat plaats biedt aan 300 passagiers.

Israël ongeduldig over teruggave Boeing

JERUZALEM — De Israelische regering zal niet aanvaarden dat nog langer wordt gewacht met het teruggeven van de in Algerije vastgehouden gekaapte Boeing van de El Al en zal niet zwichten voor chantage, heeft de Israelische minister van transport, Mosje Carmel, maandag in het parlement gezegd. Hij waarschuwde Algerije dat het langer vasthouden van passagiers en bemanningsleden zeer ernstige gevolgen" zuo kunnen hebben.

BARNARD NAAR ROME GEROEPEN

ROME — De Zuidafrikaanse hartchirurg prof. Chris Barnard komt morgenochtend in Rome aan om op verzoek van de filmster Sophia Loren twee Italiaanse kinderen te onderzoeken. Het zijn een jongetje van zes en een meisje van vier, die met ernstige hartkwalen in een ziekenhuis liggen.

Beursberichten

NEW YORK — Dinsdag zijn de koersen op de New Yorkse effectenbeurs bij geringe omzet verder gestegen. De eersteklas fondsen gaven de toon aan, in tegenstelling tot maandag toen vooral de glamourfondsen het goed deden. De omzet was wel iets groter dan maandag. De verhouding tussen stijgingen en dalingen bedroeg ongeveer acht op vijf. De hausse was voor een groot deel van technische aard. Een bemoedigende factor worden de goede verkopen van de Amerikaanse automobielindustrie in juli. Er was niet veel nieuws van buitenaf waarmee rekening gehouden moest worden. Er waren geen nieuwe ontwikkelingen in de staalsituatie. Het aantal verhandelde fondsen bedroeg 1547. Daarvan sloten er 823 hoger, 502 lager en 222 onveranderd. De aandelenomzet bedroeg 9.620.000 stuks, de obligatie-omzet 11.700.000 dollar. Het Dow Jones-gemiddelde voor de industriefondsen sloot op 876.92.

AMSTERDAM — Philips en Unilever waren wederom vast, AKU en hoogovens iets hoger, Kon. Olie prijshoudend. Cultures verdeeld, scheepvaartwaarden en staatsfondsen weinig veranderd.

Joden vluchten uit Midden-Oosten

NEW YORK — Het Amerikaanse bureau voor hulp aan joden, een joodse organisatie, heeft bekendgemaakt dat duizenden joden sinds de juni-oorlog van vorig jaar uit Arabische landen naar Europa zijn gevlucht. Vele van de 20.000 joden die uit noord-Afrika naar Frankrijk, Italië en andere landen vluchtten, kwamen daar berooid aan, aldus het bureau.

Duits wegennet wordt uitgebreid

DUISBURG — Alle doorgaande wegen in het Westduitse Roergebied zullen in de komende dagen tot autowegen worden omgebouwd. Van elk punt in dit industriegebied is men dan in het algemeen niet verder dan drie kilometer verwijderd van een autoweg of een weg voor snelverkeer. In de gehele bondsrepubliek zal na voltooiing van de wegenaanleg geen enkele plaats verder dan 50 km van een autoweg verwijderd zijn. Deze plannen op lange termijn heeft de Westduitse minister van verkeer, Georg Leber, bij bezichtiging van de wegenaanleg in Noordlijn-Westfalen bekendgemaakt.

Door het Roergebied komt een snelverkeersweg die van Oberhausen westelijk voorbij Wuppertal gaat en bij wermelskirchen aansluiting zal geven op een autoweg Leverkusen-Kamener Kreuz. Dit project is in het tweede uitbreidingsplan van het Westduitse wegennet opgenomen, dat tot 1985 loopt en in totaal waarschijnlijk meer dan tachtig miljard Mark zal gaan kosten.

Telefoonnummers

AMIGOE DI CURAÇAO
Alle afdelingen tot 17 uur ... 24360
Klachten over bezorging van 19 tot 20 uur 24361
Huisaansluitingen:
F. M. Soontiëns (directeur) 38219
J. C. Maas (hoofdred.) 24387
O. Chatlein (red.-verslagg.) 24321
A. van Dongen (red.-verslagg.) 38219
E. F. Marquez (sportverslaggever) ... 53912
E. E. de Castro (chef adv. afd.) 12176
A. Jeuken (fotograaf) ... 36972
AMIGOE DI ARUBA
Kantoor 1233
Huisaansluitingen:
J. A. van der Schoot (chef de bur. en red.-verslagg.) 2950
A. M .Franken (fotograaf) 1639

BEURS VAN NEW YORK

Alum. Corp. ..	64 1/4	Westerban	87 1/4	Rep. steel	40 1/8
Amerada	79 1/2	Ford	51 3/8	Reynolds tob. ..	41 5/8
Amer. Tel en Tel	50 5/8	Gen. Elec.	83 1/2	Royal Dutch ..	47 3/4
Anaconda	47 3/4	Gen. Motors ..	79 1/8	Sears Roeb. ...	64
Beth. Steel	29 1/4	I. B. M.	338	Shell oil	64
Boeing	58 7/8	Int. Nickel	97 1/4	Sperry rand ..	45 1/4
Brit. Am. Oil .	40 3/8	ITT	53 1/2	Stand. Oil Cal.	64 1/4
Canadian pac.	61 1/2	KLM	56	Stand. Oil N. J.	76 1/2
Caterpillar	37	McDonnel	48	Texas instr. ..	94
Chrysler	62 1/2	Monsanto	44 1/2	Twent. Cent Fox	37 1/4
Columbia	28 1/4	Nat. Cash reg.	127 1/2	U. S. steel	38 5/8
Cons. Elec.	35 1/4	Olin Math.	34 3/4	Westingh. toc.	72
Dupont de Nem	155 3/8	Pennsylv. Centr	67 7/8	DOW Jones ..	876.92
		Philips petr. ..	60 1/2		

BEURS VAN AMSTERDAM

Ned. '59 4-1/4 pct	86 1/8	Calvé	962	Billiton II	163.50
Ned. '47 3-1/2 pct	70 3/8	Cur. Handelmij.	152 1/2	Ant. Brouw.	201 1/4
B.N.G. 1958/'59		Excelsior	61 1/2	Ant. Verf	164 1/4
4-1/2 pct	85 3/16	Fokker	449 1/2	Aruba	121
A'dam Rubber	54	Van Elder	133 3/4	Goldmines	141.60
H.V.A.	99 1/2	Gist-Brocades	727	Sur. Brouw.	—
A.K U.	92.60	Van der Grinten	163.20	Converto	985
Hoogovens	118.00	Hagemeijer	124.00	Interumie	198.80
Philips	143.10	Heineken	724	NEFO	96.50
Unilever	139.10	Indoheem	27.40	Robeco	245.90
K.Z.O.	176.80	Internatio	335	Rolinco	212.00
Kon. Olie	178.50	Kon. Ned. Pap.	162 1/4	Utilico	122.00
K.L.M.	188.00	Muller	252 1/8	Alcan Alum	26
K.N.S.M.	103 7/8	OGEM	91.00	N.A. 6-1/2 '67	93 1/8
Niev-Goud.	125 1/2	Rijn-Schelde	160	N.A. 5 '60	87 1/2
V. Ommeren	155	Schev. Nieuwe	27.80	N A. 4-1/2 '59	90 3/8
Sch.-Unie	121 1/2	Scholten Honig	66.60	N.A. 4-1/2 '62	83 3/8
B.N.G. '58 5-1/4	91 3/4	Stokvis	83 1/2	ANP indices	
Alg. Bank Ned.	237 3/4	T. en D. Verblifa	90.30	Intern. Conc. ..	621.4
Ngombezi	698	Udenhout	73 1/2	Industrie	377.4
Bergh en Jurg.	68	Varossieau	155	Scheepv.	103.6
V. Berkel	200 1/2	V.M.F.	158 1/2	Banken	202.6
Bred. Ver Bedr.	131 1/2	De Vries IJzer	95	Handel	169.8
Nat. Ned.	510	Wilton-Fije.	148 3/4	Algemeen	424.8

Scheepsberichten

K.N.S.M. Adonis 7 vn Nasau nr Savannah; Ammon 160 ozo Kingston nr Pto. Cortes; Archimedes 6 670 no St. Maarten nr Cur; Aristoteles 6 200 no Azoren nr Georgetown; Charis 6 te Antwerpen; Chiron 6 vn Bermuda nr Barbados; Daphnis 7 vn Barranquilla nr Sta. Marta; Diogenes 7 te Pisco; Ganymedes 7 verwacht te Arica; Hathor 6 305 wzw Madeira nr Funchal; Ladon 6 vn Port of Spain nr Parbo; Maron 6 195 ono Miami nr Savannah; Mercurius 6 10 zo Flores nr Barbados; Marathon 7 verwacht te Aruba, Mennon 7 verwacht te La Guaira; Neptunis 6 470 w Finistere nr Vlissingen; Oranje Nassau 6 450 zw Azoren nr Southampton; Osiris 7 95 nw Jamaica nr Maracaibo; Palamedes 6 840 ono Barbados nr Delfzijl; Parthenon 6 vn St. Croix nr St. Thomas; Solon 7 verwacht te Pto. Plata; Artemis 5 vn Punta de Palmas nr Orinoco Rivier; Theron 8 verwacht te New Orleans; Ulysses 6 530 z CP Race nr Le Havre.

TANKERS Acila 6 600 no Pto. Rico nr Rdam; Acmeae 10 te Madeira; Ameland vn Cur nr Pto. Cardon; Caltex Napels 7 verwacht te Punta de Palmas; Cinulia 6 680 w Azoren nr Rdam; Crania 6 30 zo Cork nr ur; Khasiella 6 360 wnw Azoren nr Swansea; Kylix 6 660 zw Flores nr Rouen; Vlieland 6 240 wnw Landsend nr Stanlow.

HEER BOMMEL EN DE BEVRIJDING VAN SOLLIDEE

6318. — Het gelaat van Sol, de voorvlieger klaarde op.

„Op de zij gegaan!" riep hij uit. „De Goede bondgenoten van Sollidee gaan bevrijden en maken omhulling open van eten. Op de zij!"

Zijn waarschuwing kwam maar net op tijd, want de Goeden zijn een soort dat van aanpakken weet. Nog voordat hij was uitgesproken, hadden ze zich in slagorde geschaard en dreunden met geheven knotsen en speren over het weke strand nader. De Sollideeërs kozen in grote haast het luchtruim en daar hadden ze groot gelijk in. Want toen de helpers eenmaal bezig waren, gingen ze geheel op in het openen der blikjes; hun ijver kende geen grenzen meer, en al spoedig was de lucht vervuld van dreunende knotsslagen en rondvliegend blikwerk.

Zoals handige lezertjes echter weten is dit niet de manier om zoiets aan te pakken, vooral niet wanneer de bodem uit een soort drijfzand bestaat. Het duurde dan ook niet lang of het tumult werd minder en doffer; er klonk een kort bevel en daarop droop het dappere groepje af. Helaas, wat ze achter lieten was een prak van platgeslagen metaal die gedeeltelijk in het strand verzonken was. Ook voor de bevolking, die hongerig boven het jammerlijke toneeltje cirkelde, was het duidelijk dat hier weinig voedsel te halen viel en hun krassend geroep begon dreigend te worden.

„Is schuld van vreemdeling!" schreeuwden er een paar. En anderen vulden aan: „Waar is de vreemdeling?"

ZILVER IN COLORADO

KARL MAY

9—11. — Ik kon mij moeilijk voorstellen, dat ik iets had te maken met de bespreking van de beide gouverneurs, maar de heer Everington maakte mij iets duidelijk. „Mr. Shatterhand, ik kan u niet alles vertellen in mijn functie, maar wij weten dat u een soort...... ja...... avonturier bent. In de positieve zin natuurlijk!" haastte hij zich er aan toe te voegen. „U zult belast worden met een soort van zending en ik zal in orde maken dat de beide gouverneurs u morgen ontvangen. Ja...... dat zullen zij graag doen...... Heel graag zelfs! Zo kunt u niet op audiëntie verschijnen. Niet dat ik iets van uw kleding wil zeggen, maar...... Ach, mister Shatterhand, heb toch begrip voor mijn situatie; u begrijpt......"

„Ik begrijp u helemaal niet, mister Everington; kunt u niet wat duidelijker zijn?" vroeg ik geamuseerd. „Ja...... ne...... dat wil zeggen...... Ik mag u de clou niet meedelen, geheim begrijpt u, maar ik bedoelde dat u op onze kosten een chique kostuum laat maken en even naar de barbier gaat. Ik zal er voor zorgen dat de kleermaker het kostuum vandaag nog afmaakt. Gaat u er in beginsel mee akkoord, mister Shatterhand?" „Ach ja, waarom niet. Ik wil de heren gouverneurs niet de schrik op het lijf jagen met mijn trappersklern." „Ha, fijn. Afgesproken dan. U gaat direct met de marshall de stad in met mijn volmachten."

Theologen in V.S.: encycliek gaat voorbij aan Vaticanum II

WILLEMSTAD. — In de Verenigde Staten hebben 87 katholieke theologen een gezamenlijke verklaring uitgegeven naar aanleiding van de encycliek Humanae vitae. De New York Times publiceerde deze verklaring, waarvan hier de Nederlandse vertaling volgt:

„Als katholieke theologen erkennen wij eerbiedig de voorname rol van de hiërarchie op het gebied van het leergezag in de kerk van Christus. Terzelfdertijd kent de christelijke traditie aan de theologen de bijzondere verantwoordelijkheid toe de verklaringen van het leergezag te ontwikkelen en te interpreteren in het licht van de theologische feiten, werkzaam in elke kwestie of verklaring. Wij bieden hierbij een eerste commentaar aan op de encycliek van paus Paulus VI over geboorteregeling.

Correcties

Een encycliek is geen onfeilbaar leergezag. De geschiedenis toont, dat een aantal verklaringen, met eenzelfde of grotere autoriteit gegeven, later niet bleken te voldoen of zelfs foutief bleken te zijn. Dergelijke verklaringen van de latere tijd over godsdienstvrijheid, de renteberekening, het recht om te zwijgen en de beëindiging van het huwelijk zijn allemaal later gecorrigeerd. Vele positieve waarden met betrekking tot het huwelijk zijn uitgedrukt in de encycliek van Paulus VI. Wij maken echter een uitzondering met betrekking tot de daarin begrepen kerkleer en de methodiek, welke Paulus VI heeft gebruikt bij het schrijven en afkondiging van het document. Deze zijn niet te vergelijken met het authentieke zelfbewustzijn van de kerk, zoals dit werd uitgedrukt in en voorgesteld in de werken van het tweede Vaticaanse concilie zelf.

Identiek met hiërarchie

De encycliek veronderstelt consequent, dat de kerk identiek is met de hiërarchie. Geen enkel belang wordt daarom toegekend aan het getuigenis van het kerkelijk leven in zijn totaliteit; het bijzonder getuigenis van vele katholieke gehuwde paren is over het hoofd gezien; er ontbreekt de erkenning van het getuigenis van de gescheiden christelijke kerken en van kerkelijke gemeenschappen; het is ongevoelig voor het getuigen van vele mensen van goede wil; de encycliek geeft onvoldoende aandacht aan het ethische gewicht van de moderne wetenschappen.

Verder verraadt de encycliek een enge en positivistische kennis van de pauselijke autoriteit, zoals gedemonstreerd door het afwijzen van het meerderheidsstandpunt in de commissie, welke werd opgericht om dit vraagstuk te bestuderen als wel door het afwijzen van de conclusies van een groot deel van de internationale theologen.

Evenzo maken wij een uitzondering met betrekking tot enkele specifieke ethische conclusies, welke de encycliek bevat. Deze zijn gebaseerd op een ontoereikend begrip van de natuurwet; de talrijke theorieën omtrent het begrip natuurwet zijn over het hoofd gezien en ook is er geen aandacht aan besteed dat erkende filosofen tot verschillende conclusies komen over ditzelfde onderwerpen.

Zelfs het minderheidsrapport van de pauselijke commissie had grote moeilijkheden bij zijn poging om eèn overtuigend bewijs te produceren van het immorele in de kunstmatige contraceptie, gebaseerd op de natuurwet.

Overdreven nadruk

Andere onvolkomenheden houden het volgende in: de nadruk op de biologische aspecten van de echtelijke relaties als ethische norm; de overdreven nadruk op de sexuele daden en op het sexuele vermogen, welke op zich zelf worden beschouwd, afgezonderd van de persoon en het paar; een statische kijk op de wereld, welke het historische en evolutionaire karakter van de mensheid in zijn uiteindelijk bestaan verdoezelt, zoals dit is omschreven in de pastorale constitutie van Vaticanum II. De kerk in de moderne wereld; de ongefundeerde veronderstellingen over „de slechte gevolgen van de methoden van kunstmatige geboorteregeling"; de onverschilligheid ten opzichte van de bewering van Vaticanum, dat langdurige sexuele onthouding tot gevolg kan hebben; „dat de getrouwheid in gevaar wordt gebracht en dat zijn kwaliteit van vruchtbaarheid te niet gedaan wordt"; een bijna totaal veronachtzamen van de waardigheid van miljoenen mensen, die ter wereld zijn gebracht zonder de minste mogelijkheid te hebben behoorlijk gevoed en opgevoed te worden.

Vroegere leer herhaald

Inderdaad toont de encycliek geen ontwikkeling aan ten opzichte van de leer van Pius' XI Casti connubii, wiens conclusies om zwaarwegende en serieuze redenen in discussie zijn gebracht. Deze redenen, welke in Vaticanum II een gedempte stem kregen, zijn niet adequaat behandeld door nu slechts de vroegere leer te herhalen.

Het is een algemene leer in de kerk, dat katholieken van mening mogen verschillen van de leer, welke weliswaar met autoriteit wordt gegeven, maar niet onfeilbaar is, wanneer er voldoende redenen voor bestaan.

Daarom concluderen wij, als katholieke theologen ons bewust van osze plicht en onze beperktheid, dat de echtelieden verantwoord moeten beslissen, overeenkomstig hun geweten, dat kunstmatige contraceptie in bepaalde gevallen is toegestaan en inderdaad noodzakelijk is om de waarden en heiligheid van het huwelijk te bewaren en aan te kweken.

Het is ook onze overtuiging, dat een trouwe toewijding aan het mysterie van Christus en de kerk, op dit ogenblik een openhartige verklaring vraag van alle katholieke theologen.

Tot zover de verklaring. De ondertekenaars zijn op één na allen als priester of leke-leraar verbonden aan Amerikaanse universiteiten en colleges. De enige uitzondering is Francis X. Murphy, een professor in de moraal-theologie aan het Alphonsianum in Rome. „De paus is slechts een ideaal aan het herhalen, dat al herhaaldelijk is achterhaald", verklaarde deze professor. „Vaticanum II toonde de noodzaak aan de feiten te zien zoals zij zijn en die feitelijkheden daarna te gaas bespreken in het licht van de verschillende omstandigheden." Dit deelde hij mee tijdens een persconferentie, waarbij ook een andere ondertekenaar het woord voerde, pater Charles Curran. Deze gaf als zijn mening, dat katholieken, die gewetensvol voorbehoedmiddelen gebruiken, tot de sacramenten kunnen naderen.

David Copperfield

door CHARLES DICKENS met illustraties van HABLOT K. ROWNE (Phiz)

121)

„Ja, weet u, wat drommel", zei dat heerschap, met een bête lachje, de tafel rondkijkend, „zonder Bloed gaat het het nu eenmaal niet, niewaar. Het Bloed moet er zijn, niewaar? Er zijn wel van die jongelui, niewaar, die wat beneden hun stand blijven met leren, of in hun gedrag en die een beetje de verkeerde weg opgaan, niewaar, zodat ze ziehzelf en andere mensen in moeilijkheden brengen en zo, maar, wat drommel dan is het toch altijd mooi, als je weet dat ze Bloed in zich hebben! Ik zou, wat mij betreft, toch altijd nog liever tegen de grond worden gelopen door iemand die Bloed in zich heeft, dan op de been geholpen door een vent, die dat niet heeft!"

Die beknopte samenvatting van de hele kwestie werd met veel instemming begroet, waardoor dat heer in het middelpunt van de belangstelling bleef, tot de dames opstonden. Daarop merkte ik, dat de heren Gulpidge en Spiker, die zich tot nu toe nagenoeg met niemand hadden ingelaten, een soort defensief verbond tegen ons hadden gesloten alsof wij hun tegenstanders waren, en dat zij nu hun overwinning vierden door over tafel heen samen een gesprek te voeren, waarvan wij niets konden begrijpen.

„Die zaak van die schuldbekentenis van vier duizend vijfhonderd pond is niet gelopen, zoals verwacht werd, Spiker", zei Gulpidge.

„Bedoel je die van D. van A.?" vroeg Spiker.

„Die van C. van B", zei Gulpidge.

Spiker keek verschrikt en trok zijn wenkbrauwen op.

„Toen die zaak werd verwezen naar Lord...... je weet wel", zei Gulpidge.

„Ja, ik begrijp het: N.", antwoordde Spiker.

Gulpidge knikte zwaarwichtig. „Toen heeft hij gezegd: „Geld, of geen overdracht."

„Allemachtig!" riep Spiker uit.

„Geld of geen overdracht", herhaalde Gulpidge met nadruk. „De andere belanghebbende...... je begrijpt wel wie ik bedoel."

„K", zei Spiker somber.

„K. heeft toen pertinent geweigerd te tekenen. Ze zijn nog bij hem geweest in Newmarket, maar hij weigerde pertinent."

Spiker luisterde ademloos.

„Zo staat de zaak op het ogenblik", vervolgde Gulpidge, achteroverleunend in zijn stoel. „Onze vriend Waterbrook zal het mij, hoop ik, niet kwalijk nemen, dat ik er niet duidelijker over spreek; er staan zulke enorme belangen op het spel."

Het leek mij dat Waterbrook al heel blij was dat er bij hem aan tafel op zulke grote belangen en zulke gewichtige namen werd gezinspeeld. Hij zette een gezicht, alsof hij de ernst van de zaak heel goed inzag, maar ik was er van overtuigd, dat hij er even weinig van had begrepen als ik.

Natuurlijk wilde Spiker tegenover Gulpidge niet achterblijven met vertrouwelijke mededelingen. Het gesprek tussen die twee heren werd dus voortgezet en ze schenen elkaar met verrassende mededelingen te willen overbluffen. De andere heren zaten er bij, diep onder de indruk van al die belangrijke aangelegenheden, waarvan ze niets begrepen, en onze gastheer keek zeer voldaan naar ons, alsof hij wilde zeggen, dat het wel eens goed voor ons was te voelen dat wij niets konden begrijpen van die grote heren met hun uiterst gewichtige zaken.

Ik was blij eindelijk naar boven te kunnen gaan om Agnes weer te zien. Ik ging in een hoekje met haar zitten praten en bracht Traddles bij haar, die erg verlegen was, maar nog dezelfde goedhartige jongen van vroeger. Hij moest al vroeg weg, omdat hij de volgende morgen voor een maand op reis ging. Daardoor kon ik niet zoveel met hem praten als ik wel gewild had, maar we spraken af dat we spoedig weer bij elkaar zouden komen, als hij in Londen terug was. Hij keek er erg van op, dat ik Steerforth weer had ontmoet en sprak zó waarderend over hem, dat ik hem aan Agnes liet vertellen, hoe hij over Steerforth dacht. Maar Agnes keek daarbij voortdurend naar mij en schudde het hoofd zonder dat Traddles het kon zien.

Omdat ik vond, dat zij daar in Londen niet in een omgeving was, waar zij zich goed thuis kon voelen, was ik blij voor haar, toen ik hoorde dat zij over enkele dagen weg zou gaan, al vond ik het dan allesbehalve prettig haar weer te moeten missen. Ik bleef zo lang mogelijk om met haar te praten en haar te horen zingen. Dat wekte allerlei herinneringen bij mij op aan de gelukkige dagen in het deftige oude huis waarvan zij de ziel was. Maar toen ook de belangrijkste gasten waren vertrokken, nam ik met grote tegenzin afscheid. Ik voelde toen meer dan ooit, dat Agnes mijn goede engel was, en ik hoop dat het niet verkeerd van mij was, dat ik dat meisje met haar lief gezicht en haar kalme glimlach als een hoger wezen vereerde.

(Wordt vervolgd)

KONINKRIJKSSPELEN

Nederland superieur bij tennis en judo

UTRECHT — Op de tweede dag van de derde Koninkrijksspelen werd het judotoernooi afgewerkt en werd er tevens een begin gemaakt met het tennistoernooi. De Nederlandse afvaardiging toonde zich op deze dag volkomen superieur. Zowel bij de judowedstrijden als in de tenniswereld tussen Nederland en Suriname stonden de Nederlanders geen punt af. Hoewel de regen er oorzaak van was dat het tennistoernooi later begon dan aanvankelijk was vastgesteld, kon de wedstrijd in de loop van de dag volledig worden uitgespeeld. Op het fraaie tennispark van Shot in Zeist won de Nederlandse ploeg alle partijen met ruim krachtsverschil. De enige, die een goede partij speelde was Anton de Koning in de heren single tegen Fried Schmitz, maar de Surinamer moest toch met 8-6, 6-4 zijn meerdere in de Nederlandse speler erkennen.

In het judotoernooi dat in de middaguren in de sportschool van Anton Geesink werd afgewerkt was Nederland wederom veruit de sterkste. Dat was ook moeilijk anders want de Nederlandse ploeg bestond uit vier zwarte en een blauwe bander, terwijl de Surinamers en de Antillianen overwegend groene en blauwe banders onder haar judokas telden. Zowel tegen Suriname als tegen de Nederlandse Antillen won Nederland dan ook met 5-0.

SNELLE ZEGES

Oud-Europees aspirant zwaargewicht kampioen Henk Kruys had voor zijn partijen tegen Paula (Ned. Antillen) en Donk (Suriname) precies één minuut en vijf seconden nodig.

De wedstrijd tussen Suriname en de Nederlandse Antillen leverde weinig krachtsverschil op en eindigde in 2-2. De Antillianen behaalden hier echter de zege door een beter gemiddelde.

De uitslagen van dit toernooi waren: Suriname — Nederlandse Antillen: (resp lichtgewicht, halfmiddengewicht, middengewicht, halfzwaargewicht, en zwaargewicht) Sam Tjoe — Hymans 1-0; Hoogkdorp — Federici 0-1; Cost Van Tricht 0-1; Tsang — Hsien Hang — V.d. Berg onbeslist; Donk — Paula 1-0.

Nederlandse Antillen — Nederland: Hymans — Wiegeman 0-1; Federici — Boersma 0-1; Van Tricht — Kellen 0-1; v.d. Berg — Vercoelen 0-1; Paula — Kruys 0-1.

Nederland — Suriname: Wiegman — Sam Tjoe 1-0; Boersma — Hoogdorp 1-0; Kellen — Cost 1-0; Vercoelen — Tsang Hsien Hang 1-0; Kruys — Donk 1-0.

INDIVIDUEEL

Na het landentoernooi werd de strijd gevoerd in de individuele klasse, waarvoor Suriname, de Nederlandse Antillen en Nederland met de twee beste judoka's op de tatamis kwamen. Ook hier waren de Nederlanders veruit de sterksten.

In de eerste poule eindigde Kruys voor Paula (Ned. Antillen) en Hoogdorp (Suriname) en in de tweede poule was Do Boersma duidelijk sterker dan Federici (Ned. Antillen) en Tsang Hsien Hang (Suriname). In de finale won Kruys met een schouderworp van Boersma en werd hierdoor algemeen winnaar.

De uitslagen luiden:

Poule 1: Kruys — Paula 1-0; Paula — Hoogdorp 1-0; Kruys — Hoogdorp 1-0.

Eindstand: 1. Kruys; 2. Paula; 3. Hoogdorp.

Poule 2: Boersma — Federici 1-0; Federici — Tsang Hsien Hang 1-0; Boersma — Tsang Hsien Hang 1-0.

Eindstand: 1. Boersma; 2. Federici; 3. Tsang Hsien Hang.

De tenniswedstrijd Nederland — Suriname werd door de Nederlanders met 8-0 gewonnen. Alleen de Surinamer Anton de Koning bood in zijn partij tegen Fried Schmitz nog enige tegenstand, de overige partijen werden zonder veel moeite door de Nederlanders gewonnen.

De uitslagen luiden:

Heren enkelspel: Fried Schmitz — Anton de Koning 8-6, 6-4; Paul van Min — Karel Persad 6-2, 6-2.

Dames enkelspel: Angela Salome — Ingrid Lieuw 6-1, 6-1; Yvonne Wagenvoord — Fenna de Haas 6-3. 6-1.

Heren dubbelspel: Vanmin/Schmitz — Koning/Persad 6-3, 6-2.

Dames dubbelspel: Salome/Wagenvoord — Lieuw/De Haas 6-1, 6-2.

Gemengd dubbelspel: Wagenvoord/Schmitz — De Haas/De Koning 6-1, 6-1; Salome/Van Min — Lieuw/Persad 6-4, 6-3.

Levenslang voor moordenaar van Timo Rinnelt

WEISBADEN — Een juryrechtbank in Wiesbaden heeft de 27 jarige artsenzoon Klaus Lehnert tot levenslange tuchthuisstraf veroordeeld wegens moord op het jongetje Timo Rinnelt.

De vermissing van de zevenjarige Timo Rinnelt leidde in 1964 tot een van de grootste opsporingsacties in de geschiedenis van de Duitse recherche. Het ministerie van justitie van de bondsstaat Hessen loofde een beloning van bijna 30.000 gulden (Ant.) uit voor aanwijzingen die zouden leiden tot vrijlating van het jongetje en de aanhouding van de ontvoerder.

Pas in mei 1967 bleek dat Timo niet ontvoerd was: het stoffelijk overschot van de jongen werd met een touw om de hals in een plastic zak in een kelder te Wiesbaden gevonden en op 1 juni bekende de enige dagen tevoren aangehouden Klaus Lehnert dat hij Timo Rinnelt had gedood.

Tijdens het vooronderzoek trok Lehnert echter zijn bekentenis in en zei zich niets meer van de zaak te kunnen herinneren. De officier van justitie had zaterdag tegen Lehnert levenslang wegens moord en 23 jaar tuchthuisstraf wegens kinderroof en poging tot chantage geeist.

Boliviaanse senator vraagt asiel in ambassade Brazilie

LA PAZ — De Boliviaanse oppositie-senator Mario Gutiérrez, heeft politiek asiel gevraagd in de Braziliaanse ambassade te La Paz. Eerder had deze senator onderdak gevonden in de pauselijke nuntiatuur aldaar. Deze verliet hij dinsdag echter om een vergadering bij te wonen in verband met de nieuwe zitting van de volksvertegenwoordiging. Hij werd echter getipt, dat de staatspolitie hem op het spoor was. Hij koos toen de weg naar de Braziliaanse ambassade. Volgens onbevestigde geruchten zou de vice-president Siles Salinas hem bij zijn vlucht behulpzaam zijn geweest.

Israël beschuldigd van gebruik gifgas

BEIROET — De Palestijnse nationale bevrijdingsbeweging El Fatah heeft maandag Israël beschuldigd van het gebruik van gifgas, napalm en bommen met een grote explosieve kracht bij de luchtaanval van zondag op doelen in het gebied van Es-Sal in Jordanië. Volgens een communiqué van de organisatie hadden ongeveer vijftig Israëlische vliegtuigen aanvallen gedaan op een „welzijnszorgcentrum voor gezinnen van martelaren". Daarbij kwamen acht commandos en een aantal mensen, die het centrum bezochten, om het leven.

Begroting '69 met batig slot

WILLEMSTAD. — Bij de staten van de Nederlandse Antillen is ingediend de landsbegroting voor het dienstjaar 1969. Hoewel de begroting sluit met een batig saldo van 11.802 gulden, legt de regering er in de memorie van toelichting toch de nadruk op dat men niet met alle door de hoofden van de verschillende dienst aangevraagde noodzakelijke voorzieningen rekening heeft kunnen houden. Dit ondanks de vorig jaar doorgevoerde verhoging van middelen. Het totaal van de geraamde uitgaven van 70.010.535 gulden wijkt slechts weinig af van dat van het lopende jaar: 69.206.226 gulden.

Middelbare scholen in Guatemala gesloten

GUATEMALASTAD — Ongeveer 5000 middelbare scholieren in Guatemala zijn in staking gegaan uit protest tegen — naar hun mening — nog te lange verplichte voorbereiding op toelating tot de universiteit. Het ministerie van onderwijs heeft tegelijkertijd de middelbare scholen tot nader order gesloten.

De universitaire raad had bepaald dat de middelbare scholieren nog een jaar naar een voorbereidende school moeten alvorens zij tot de universiteit kunnen worden toegelaten. Volgens een vijf jaar geleden aanvaardde wet bedroeg die tijd twee jaar.

Bescherming voor Betancourt

CARACAS — De regering van Venezuela, die vreest voor de veiligheid van oud-president Rómulo Betancourt, heeft drie politie-ambtenaren uit Venezuela naar Bern gezonden, waar het voormalige staatshoofd in afzondering verblijft. Verwacht wordt, dat Betancourt de volgende maand naar Caracas terugkeert om mee te helpen aan de verkiezingscampagne ten behoeve van zijn aan het bewind zijnde Acción Democrática. In Venezuela hebben op 1 december verkiezingen plaats.

In regeringskringen veronderstelt men, dat Máximo Canales, een terroristenleider, van plan is het vliegtuig, waarmee Betancourt zal reizen, te kapen en naar Cuba uit te wijken.

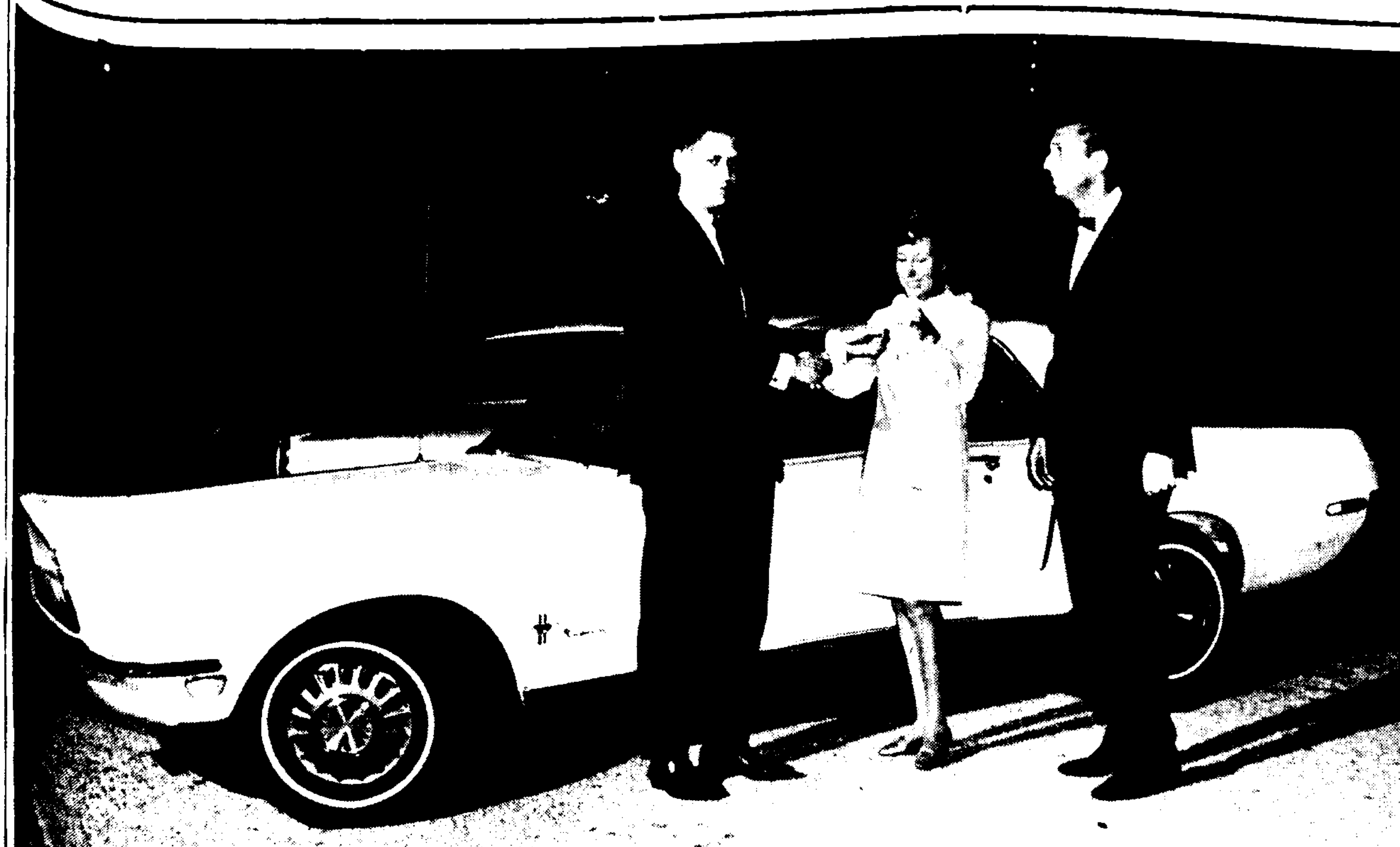
In Uruguay's ziekenhuis

Vijftig patienten overleden als gevolg van ondervoeding

MONTEVIDEO. — De minister voor volksgezondheid in Uruguay, dr Walter Ravenna, heeft een onderzoek bevolen naar de dood van vijftig patiënten in een psychiatrisch ziekenhuis. Hun overlijden zou het gevolg gweest zijn van ondervoeding. Ook zouden vrouwelijke patiënten in verwachting zijn geraakt.

De minister maakte bekend, dat in de maanden juni en juli in het Bernardo Echepare-hospitaal vijftig mensen waren overleden. Hij voegde er aan toe, dat het probleem ondertussen was verholpen. Er was voedsel onderweg, zei de bewindsman.

Tijdens een vergadering van de congrescommissie voor de volksgezondheid uitten woordvoerders van de Colorado-partij, welke aan de macht is, de beschuldiging, dat ten minste 150 patiënten als gevolg van ondervoeding om het leven waren gekomen in genoemd ziekenhuis. Ook zouden vele vrouwen er in verwachting zijn. In het ziekenhuis worden 2800 patiënten uit geheel Uruguay verpleegd.

Gisteravond overhandigde Henderson-directeur Nizon de sleutel van de gloednieuwe Mustang aan de heer en mevrouw F. van Henegouwen. Het was de tweede Mustang, welke verloot werd ter gelegenheid van het veertig-jarig jubileum van Henderson.

Dezer dagen beëindigden medewerkers van de Curacaosche Courant N.V. en van de Paulus Drukkerij N.V., de uitgeefster van de Amigoe, een cursus van twaalf dagen in de bediening van de IBM Magnetic Tape Composer System. Met de introductie van deze apparatuur zullen deze maatschappijen hun drukwerk en het zetwerk aanmerkelijk kunnen versnellen en verfraaien. Tevens is de mogelijkheid tot correctie met het gebruik van magnetische banden nu zeer gemakkelijk gemaakt. De Curacaosche Courant en de Paulus Drukkerij behoren tot de eersten in Centraal Amerika die dit modern IBM-Systeem installeren. Op de foto de medewerkers van beide drukkerijen en de instructeurs van de IBM op Curacao: zittend op de voorgrond Doc Haggard, Technical Specialist, staande van links naar rechts: Camilo Martinez, Educational Representative en Tony van Dijk, Sales Representative.

Spelling-Römer voor Papiament

WILLEMSTAD. — Teneinde te komen tot een definitieve oplossing van een reeds jaren hangende kwestie betreffende de spelling van het Papiaments heeft de minister van cultuur en opvoeding een opdracht verleend aan drs Raul G. Römer tot het ontwerpen van een conceptspelling voor het Papiaments. De heer Römer, die wetenschappelijk hoofdmedewerker is aan de universiteit van Amsterdam, heeft mede het Papiaments als leeropdracht.

Gedurende zijn verblijf in de Nederlandse Antillen zal de heer Römer zowel op Curaçao als op Aruba contact onderhouden met personen die zich met deze problematiek hebben bezig gehouden. Vrijdagavond om half negen zal hij in de examenzaal van het departement van onderwijs een uiteenzetting geven over een conceptspelling, welke hij zich voorneemt aan de regering voor te leggen. Daarna zal er gelegenheid zijn voor discussie.

In het „Nos Tera"-programma van 13 augustus zal hij voor TeleCuraçao eveneens een exposé geven van zijn conceptspelling.

Gekruisigde verdwenen

LONDEN. — De Londense huisschilder Joseph de Havilland, die vorige maand hangend aan een drie meter hoog kruis werd aangetroffen in een park bij Hampstead, is maandagnacht verdwenen uit het ziekenhuis waar hij destijds in ernstige toestand was opgenomen. Volgens getuigen zou de man zijn weggegaan met de vrouw van een andere patiënt. In verband met de kruisiging waren drie mannen aangehouden, die verklaarden dat De Havilland reeds lange tijd het plan koesterde om de kruisdood te sterven en dat zij hem tenslotte op zijn verzoek hadden geholpen. Toen de politie de huisschilder vond, was hij er ernstig aan toe. Zijn helpers hadden lange spijkers door zijn handen geslagen. Zijn voeten waren met touwen aan het kruis bevestigd.

Venezuela verleent politiek asiel aan zes Haitianen

SANTO DOMINGO — Zes Haitianen hebben politiek asiel gekregen in Venezuela. Deze Haitianen hadden dezer dagen hun toevlucht genomen tot de Venezolaanse ambassade in de hoofdstad van de Dominicaanse Republiek.

Zij waren een hongerstaking begonnen nadat zij hun verzoek voor politiek asiel hadden gedaan. De Venezolaanse ambassadeur Luis Ignacio Sanchez deelde gisteravond mee, dat hun verzoek was ingewilligd en dat zij naar Venezuela konden reizen. De Haitianen hadden het verzoe kgedaan, omdat zij, naar zij meedeelden, achtervolgd werden door Haitiaanse spionnen en Dominicaanse politie.

Hagemeijer neemt Leefsma Utrecht over

AMSTERDAM — De directies van Hagemeijer en Co's Handelmaatschappij N.V. te Amsterdam en Leefsma-Utrecht N.V. hebben meegedeeld, dat het gehele aandelenkapitaal van Leefsma-Utrecht N.V. door Hagemeijer en Co's Handelmaatschappij N.V. is overgenomen.

Leefsma-Utrecht N.V. met haar filiaal in Tilburg en een dochtermaatschappij in 's-Gravenhage (de Haagse Textiel Groothandel N.V. leggen zich toe op de groothandel in textielgoederen en fournituren voor woninginrichting in de ruimste zin des woords. De thans tot de Hagemeijer-groep behorende ondernemingen zullen onder de huidige directieleden, de heren Jac. Leefsma en J. de Ruiter op dezelfde wijze als voorheen worden voortgezet.

Gevonden voorwerpen

WILLEMSTAD — Op het hoofdbureau van politie, kamer 7, zijn de volgende voorwerpen gedeponeerd, die gevonden zijn in het tijdvak 29 juli t/m 4 augustus: een groen damestasje inhoudende toiletartikelen en enig klein geld; een herenbril met dubbel geslepen glazen, bruin montuur en in blauw etui; een steekwagen; een damesknipportemonee **inhoudende enig klein geld; twee paar netkousen en een b.h. (alles nieuw).**

Horloge-diefstal

WILLEMSTAD. — In de nacht van maandag op dinsdag werd ingebroken **in een zaak aan de** Breedestraat (Punda). Uit een uitstalkast werden twee horloges ontvreemd, respectievelijk van 130 en 119 gulden.

Priester verjaagd

CUERNAVACA — In de Mexicaanse stad Cuernavaca is dinsdag een parochiegeestelijke achtervolgd door ongeveer duizend parochianen. In een plaatselijke klooster heeft hij onderdak gevonden. Voor de tweede keer binnen een maand joegden deze parochianen hun priester op de vlucht. In beide gevallen was deze achtervolging het gevolg van het feit, dat de betrokken priesters een wijziging wilden aanbrengen in de plaatsing van de altaren in de parochiekerk. Vele kerkgangers echter zijn van mening dat de eventuele verwijdering van een devotie-altaar zou betekenen, dat de betrokken heilige kwaad zou worden. De parochianen vrezen, dat de heiligen hen dan niet meer zullen verhoren als zij hun gunsten komen inroepen.

DIEF GESNAPT

WILLEMSTAD. — Na een tip dat een jongeman zich gisteravond op **verdachte wijze ophield in de Heerenstraat**, hielde de recherche de vijftienjarige jongen R.B.C. aan. Hij had inbrekerswerktuig bij zich. Tijdens het verhoor bekende hij drie inbreken te hebben gepleegd. Onder andere had hij de kraak in een giftshop op zijn geweten, welke enkele dagen geleden werd gepleegd. Hij werd ingesloten.

Langs deze betuigen wij onze hartelijke dank aan allen die hun medeleven betoond hebben gedurende de ziekte en bij het overlijden van onze dierbare moeder, groot-, en schoonmoeder,

Theresa Catharina Da Costa Gomez-Dania

Een speciaal woord van dank aan Dr. A. E. Perret Gentil en verder aan allen die bloemen en kransen hebben gezonden.

Zij ruste in vrede.

Namens de familie
Maria H. Da Costa Gomez

SAMBUMBU

Tamboer CLVI

DE TAMBOER (tambú) is de inheemse trom. Hij bestaat uit een vaatje, waarover aan één kant een schapenvel is gespannen, waarop met de hand wordt getokkeld in tientallen variaties. Een grotere trom, minder gebruikt, is aan beide zijden bespannen, en wordt met stokjes bespeeld. Ze worden met zorg vervaardigd en beschilderd; en menige trom draagt ook een naam: Senjora, of: Revolutie onder het volk. Een andere, een zeer grote heet: Vier duizend.

Maar onder tambú verstaat men ook een feestje, met zang en dans, waarbij de trom een voorname plaats inneemt. In oorsprong was deze tambú een onschuldig vermaak. Op oudejaarsavond liepen familie en buren bij elkander in en uit, en aten en dronken wat. Enkele grappenmakers vermaakten de aanwezigen met liedjes, die gelardeerd waren met stekels en toespelingen, begeleid met de trom of bij gebrek hieraan een omgekeerd bord. Weken tevoren werd voor dit festijn gerepeteerd op de hoeken van de straten, en vooral bij heldere maan; dat begon al in oktober. Tegen degenen, die dit wel wat al te overdreven vonden, zeiden de muzikanten dat ze muziek maakten om God regen af te smeken tegen het einde van het jaar.

Later is de tambú ontaard en schunnig geworden, en menig fatsoenlijk burger vindt nu de tambú ver beneden zijn stand. Maar hij is nog lang niet uitgestorven, en herleeft weer, en ofschoon de meesten nu niet meer schunnig zijn, „mag" toch altijd op een tambú iets meer gezegd en gezongen worden dan op een ander feest.

Oude pastoors waren tegen de tambú gekant als tegen een baarlijke duivel. Ze trokken te paard rond, en sloegen met de zweep de tamboerfeesten uiteen. Mensen, trommen en alles vloog dan de wildernis in.

Kleding

KAPOTTE KLEREN voor vuil werk of voor kinderen om te ravotten, heten bacamanjo, of ook wel bander'i wimpi, wimpeltje. Een oude doek of jas die men 's avonds omslaat als het buiten kil wordt, heet kalambé. Een soort voorschoot of zak, die de man ombindt om grof werk te gaan verrichten in de knoek, heet lantéra. Vieze, smerige kleren noemt men hondenkleren, panja di cachó.

Een bepaalde grove stof, die vroeger bij het ... van den slaaf behoorde, was Osnabrücks linnen, door de mensen eenvoudiger kaaimaas genoemd. Omdat er kleine spikkeltjes op zitten draagt de stof ook de bijnaam van vlooienstof, panja di pruga. Mannen gebruiken hem nog om de band te laten maken waarmee zij zich graag omgorden.

Arme mensen wisten zich vroeger goed te behelpen. Hadden ze geen strijkijzer, dan zetten ze enige bolskruiken in de hete zon en gebrukten deze om beurten om te strijken.

De knoekman geeft ook nu nog de voorkeur aan sambarcu's als het ideale schoeisel. Het woord is een samentrekking van sandal di San Marco, zoals die heilige staat afgebeeld. Het is een onverslijtbare schoen, bestaande uit een stuk autoband met leren riempjes. Vroger was het een stuk dik leer met riempjes. Tientallen jaren was het huisschoeisel van man, vrouw en kind de alpargata, of pargata, een leren zool met een band van goed over de wreef, en een bandje voor de hak. Ze werden met zakken vol uit Venezuela ingevoerd. Maar enkele jaren geleden hebben de alpargata's het plotseling afgelegd tegen de veel goedkopere Japanse slippers, die door het volk start-sali worden genoemd; vrij vertaald: aandoen en meteen weggaan.

Zèh

„OP MAIPAIS stierven eens veel kleine kindertjes. Men vermoedde, dat een van de bewoners een zèh was. Toen er weer eens een kindje was geboren, ging een man dag en nacht op de loer liggen. Toen hij thuis kwam vond hij tot zijn grote schrik het vel van zijn vrouw in een hoek van de kamer. Hij haalde gauw wat zout en peper, en strooide het over het vel. De vrouw stierf."

Op Groot Piscadera, thans Julianadorp, stond vroeger een hutje, waarin een man leefde, die verdacht werd een zèh te zijn. Men ging hem bespieden, brak in en vond zijn huid afgestroopt op de grond liggen. Ze strooiden er peper en zout op. Toen de man thuis kwam, kon hij zijn vel niet meer aantrekken. Ze hebben toen het hutje met man en al in brand gestoken.

„Op Bonaire leefde een zèh, een vrouw. Haar vriendin ontdekte haar vel in de hoek van haar kamer en zei: „Ah! Ben jij de oorzaak van al die nare dingen. We zullen je krijgen!" Zij nam wat zout en strooide het op het vel. Toen de zèh nu met al haar wandaden klaar was en terugkeerde, kon zij niet meer in haar vel komen, met geen mogelijkheid, want het zout brandde hevig. Ze probeerde het nog eens, maar het lukte niet. Er zat voor haar niets anders op dan hulp te roepen. En toen wist iedereen, dat zij degene was die al die kleine kinderen vermoordde op Bonaire.

Ze grepen haar, staken een vuur aan, en smeten haar erin (het was in de oude tijd moet u denken). Ze verbrandde helemaal. Zo werd Bonaire verlost van zijn zèh."

Een minder gangbare opvatting over zèh is een, die hem voorstelt als een reuzeslang, die 's nachts het huis binnendringt en afkomt op de reuk van moedermelk. Hij drinkt melk aan de borst van de moeder, die in slaap is en meent dat zij haar kind voedt. Daarna doodt hij het kind door het punt van zijn staart in de neus te steken.

PAUL BRENNEKER

Zuid-Afrika blijft vertrouwen op goud

JOHANNESBURG — De Zuidafrikaanse premier, John Vorster, heeft bevestigd dat Zuid-Afrika vastbesloten is goud te handhaven als de basis voor internationale monetaire transacties, en merkte daarbij op dat het edele metaal te sterk is om in zijn positie ernstig te worden aangetast door „nieuwe monetaire uitvindingen". De Zuidafrikaanse premier zei verder onder meer dat het land niet alleen staat in zijn geloof dat goud nog vele jaren zijn rol moet blijven spelen als de solide basis van de internationale financiële structuur.

Het was de eerste maal dat de Zuidafrikaanse premier zich in het openbaar over goud uitliet sinds minister Diederichs van financiën vorige maand onthulde dat Zuid-Afrika enig goud op de vrije markt had verkocht, alhoewel Vorster dit feit zelf niet ter sprake bracht. „Wij zijn een klein land", „zo zei Vorster nog, maar wij zijn verreweg de grootste goud-producenten ter wereld en derhalve hebben we een spetrekking tot de internationale monetaire aangelegenheden".

Dier in vorstelijke graftombe in Egypte

ANNABOR — Volgens de Egyptologen dr Paul Ponitz van de universiteit van Michigan en Arthur Store van de universiteit van Toronto is een Egyptische mummie, die tot dusver wordt beschouwd als die van prinses Moetemhit, in werkelijkheid die van een aap. Dit zou uit door hen verrichte onderzoekingen gebleken zijn.

Dit zou de eerste keer zijn dat Egyptologen een dier in een koninklijke graftombe in Egypte ontdekt hebben.

V.S. betreuren acties in Midden-Oosten

WASHINGTON. — Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft maandag de Israëlische luchtaanval op Jordanië een schending van het bestand in het Midden-Oosten genoemd, die door de VS wordt betreurd.

Volgens functionarissen betreuren de VS tevens de Arabische terreur tegen Israël.

De Guerrillero's pervers boek genoemd

BOGOTA — De guerrillero's, geschreven door de Fransman Jean Lartegpy, is door het conservatieve Colombiaanse blad La República als „bedriegelijk en verdorven" gekenschetst. Het blad verwijt het boek de lof te zingen van de Colombiaanse priester-verzetsstrijder Camilo Torres, die enkele jaren geleden bij een gevecht met regeringstroepen sneuvelde.

Parochie Savaneta krijgt eigen blad

ctie-comite heeft el pijlen op boog

VANETA — Te Savaneta werd commissie gevormd, die de Paraad in zijn activiteiten zal aan. Een van de eerste activitei- van deze commissie is de uitgif- van het maandblad Sabanoticia, in de parochianen ook de activi- van de parochie kunnen lezen. commissie werd als volgt samengesteld: voorzitter Jacobo Ras, secretaris Wim Diaz en leden de heren Paul Richardson en Donny Henriquez en de dames Pangracia Ras, Tila Schwengle en Bernadina Richardson.

Plannen bestaan om in september een rondrit over het eiland te organiseren.

Voorts zullen acties worden gehouden, waaronder in september een enveloppen-actie voor het opknappen van de kerk, de plaatsing van waterkoelers op de scholen, en het plaatsen van een hek rond de bewaarschool enz. Met ingang van aanstaande zaterdagavond wordt deze maand in samenwerking met De Veer theater deze maand iedere zaterdag een film in het Centro Parokial gedraaid.

chtste aanhouding n smokkel-affaire

RANJESTAD. — In de smokkel- e heeft de recherche gisteren 27-jarige chauffeur F.K. aangen en op de politiewacht inge- n. Het aantal aangehoudenen in zaak bedraagt thans **acht.**

Voetganger aangereden

RANJESTAD. — Op de Fergu- raat ter hoogte van de Mercu- Trading werd dinsdagmorgen half één een 25-jarige voetganger een personenwagen aangereden. werd met snijwonden **in het** pitaal opgenomen. De bestuurder laarde dat de jongeman ineens zijn auto was gesprongen. De riële schade was **vijfhonderd** en.

stermiddag om kwart over eén de bestuurder van een personen- n door de omheining van de l. te Barcadera. De bestuurder klaarde dat hij door een steen de weg de macht over het stuur verloren en toen door de om- ing was gereden. **De schade was** gulden.

Agenda ARUBA

ANTOOR AMIGOE DI ARUBA — ASSAUSTRAAT 110, TEL.: 1233 KANTOORUREN TEL.: 1639 —

Gele Kruis: Oranjestad — Zr. ilda, — **Dakota en Playa** — Zr. ncina, **Noord en Playa** — Zr. Fe- as, — **Santa Cruz en Paradera** Zr. Ludovic, — **Brazil en Savane-** — Zr. Justina, — **San Nicolaas** — Perpetua, **San Pedro Hospitaal,** 2200.

Oranjestad **De Veer:** 8.30 The flim man — 14 jaar.
Rialto: 8.00 Despedida de casadas 18 jaar.
San Nicolaas **Principal:** 8.00 Buenos dias condesita — alle leeftijden.
Savaneta: 8.00 3 Hats for Lisa — alle leeftijden.

Diversen:
Voorstelling: 19.00 Jungle — Suriname-club, San Nicolas.
Bijeenkomst: 20.00 Lions — Trocadero.

Sport:
Baseball: 19.30 Winston vs Ritz — A. kl. — Wilhelmina-stadion.

Aruba Sheraton hotel:
Arawak Coffee-house: — 03.00 Open.
Rembrandtroom: Optreden zanger Carlos Lico.
Club Diablo: — 04.00 Oruba Sextet.
Sheraton discotheek: — 02.00 Open.
Aruba Caribbean hotel:
Coffee-shop: — 21.00/24.00 — 03.00 Open.
Klompenclub: Optreden Hines Hines and Dad. Dansen op muziek van George Pasola and his orchestra.
Bali-Bar: Patty Fernandez and her Panama Boys.
Restaurant Bali: — 24.00 Open voor publiek.
De Olde Molen: — 14.00/17.30 — 23.00 Open.
Coral Strand hotel:
Talk of the town rest.: Open voor dineren. **Muz.:** flaménco guitar, Carmelo Heyer.
Talk of the town cocktail lounge: Open.
Moonlight grill.: Open. Van 17.00 — 02.00 gitaarmuziek door Tale Wever en The General.
Cactus Inn hotel:
Salon de Madrid: — 14.00/19.00 — 23.00 internaional food.
Cadushi cave cocktail lounge: — 03.00 Open. — 01.00 Optreden. Arabische — 01.00 Show. Dansen op muziek van Sensacion Musical.

TeleAruba: — 16.45 Love of life; 17.15 Secret Storm; 17.45 Cartoons; 18.00 Media hora/this is life; 18.30 Film: Cult. en Opvoeding; 18.40 Pap. nieuws; 19.00 Pipo de clown; 19.05 Publ. service; 19.15 Gov't inform; 19.30 Sportnieuws; 19.45 Live: Cocktail musical; 20.45 Eng. nieuws; 21.00 Dean Martin show; 22.00 Ned. nieuws; 22.05 Second hundred years; 22.30 Twilight zone.

CFT krijgt nieuwe club

SANTA CRUZ. — Vrijdagavond wordt de nieuwe club van de Connie Francis Teeners (C.F.T.) te Santa Cruz officieel door zuster Cecilia geopend. Vóór de opening wordt in de kerk van Santa Cruz een mis uit dankbaarheid opgedragen, waarbij het trio Huestecas zal zingen. Na de opening volgt een receptie voor genodigden.

Voor het komend weekeinde staan reeds verschillende activiteiten in de nieuwe club op het programma. De C.F.T. behoort tot een van de actiefste tienerclubs op Aruba. Onlangs kwam deze club nog in het nieuws toen men het initiatief nam tot de verkiezing van Miss Teenage Nederlandse Antillen. Daarvoor bestond grote belangstelling.

Picknick Santa Fe

ORANJESTAD. — De sportvereniging Santa Fé organiseert zondag te Rooi Lamoenchi een picknick-dansant, waarvan de opbrengst ten goede komt aan de clubkas. Plannen bestaan om met de voetballers buiten Aruba te gaan spelen. Tijdens de picknick wordt de muziek verzorgd door Impacto Musical.

SAC-vergadering

ORANJESTAD. — Aanstaande maandagavond om half acht wordt in Trocadero een vergadering gehouden met de verschillende carnavalsgroepen en steelbands op Aruba met het bestuur van de Stichting Arubaans Carnaval (S.A.C.). Het belangrijkste doel van deze bijeenkomst is om een vertegenwoordiger van deze groepen in de raad van beheer van de S.A.C. te benoemen.

Nieuwe regering in Brazzaville

KINSJASA — President Masseba-Debat van Kongo-Brazzaville heeft heeft de samenstelling van zijn nieuwe voorlopige regering bekendgemaakt. Hierin is oud-premier Pascal Lissouba benoemd tot minister voor het plan en Nicolaas Mondjo minister van buitenlandse zaken. Oud-staatssecretaris van defensie Augustin Poignet is nu minister van defensie. Er maken vijf ministers uit het vorige kabinet deel uit van de nieuwe regering, de portefeuilles van justitie, economie, binnenlandse zaken, openbare werken en posterijen en jeugd en sport zijn in handen van mensen die niet in het vorige kabinet zaten.

Inbraak in kantoor van hydroponicfarm

ORANJESTAD. — In het kantoor van de hydroponicfarm is ingebroken. Daarbij verschafte men zich toegang door het verbreken van drie glazen shutters. Uit een schrijfbureau werd een geldkistje met vijftig gulden weggenomen.

Een juwelier in Oranjestad meldde, dat van een uitstalkast het slot werd verbroken. Veertien horloges werden gestolen. De horloges dienden meer voor de versiering en hadden geen grote waarde. De recherche onderzoekt deze zaak.

In San Nicolas deed een vrouw aangifte van mishandeling tegen haar vroegere vriend. Deze had haar een paar vuistslagen toegediend.

Te Savaneta werd uit een werkplaats een aantal gereedschappen ontvreemd.

Bij de verkeerspolitie meldde een vader, dat zijn zoon op 2 augustus een groot verkeersbord op de L. G. Smithboulevard omver had gereden. Hij zal de schade van vierhonderd gulden vergoeden. De politie maakte twintig processenverbaal op. Men verleende zeven maal assistentie.

Show en dansen ten bate van jeugdwerk

SAN NICOLAS. — In het Wesley-auditorium te San Nicolas organiseert de jeugdclub Epwerd donderdagavond een bijeenkomst, waarvan de opbrengst geheel ten goede komt aan het jeugdwerk. Tijdens een barbecue wordt een show gegeven, met na afloop dansen op de muziek van twee bands.

Zuster Elisabeth vandaag overleden

ORANJESTAD — Op de leeftijd van 94 jaar overleed vanochtend zuster Elisabeth, in de wereld mejuffrouw Antonia Vossenberg van de zusters Dominicanessen van Voorschoten. Zij werd te Vinkenveen in Nederland geboren.

Zuster Elisabeth is een van de zusters, die het langst op de Antillen verbleef. Gedurende namelijk 61 jaar gaf zij haar beste krachten aan de Antilliaanse gemeenschap en was zij werkzaam op alle eilanden. In de beginjaren werkte zij in het onderwijs, daarna in het hospitaal en de laatste jaren in de huishouding van de zusters. Vanmiddag om vijf uur heeft de begrafenis plaats in het zustersgraf aan de Boerhavestraat te Oranjestad.

Suiker uit aardolie

TOKIO. — Een Japanse onderneming die zich toelegt op het onttrekken van produkten aan aardolie door middel van fermentatie, de firma Kyowa, is er in geslaagd suiker uit olie te vervaardigen, zo werd in Tokio vernomen. Er worden al aminozuren, nucleinezuren, vitaminen en proteinen uit olie gemaakt, maar het is waarschijnlijk voor het eerst dat er suiker aan onttrokken is. Het principe is eenvoudig: men voedt met paraffine, een olieprodukt, een bacterie die arthropacta paraffineus heet. De bacterie scheidt glucose af of de polymeer daarvan, trefalose. Dr Harada van de universiteit van Osaka heeft gezegd dat de vinding nieuwe perspectieven opent voor de vervaardiging van levensmiddelen uit olie ook al kan zij nu nog niet op industriële schaal worden toegepast.

● Ruim driehonderd vakantievierende kinderen te Buena Vista hebben gisteren de eerste schreden gezet op het Footsee-pad. Door bemiddeling van Henderson waren aan de organisatoren van het vakantieplan voor het Buurtcentrum Buena Vista 350 footsee's ter beschikking gesteld. Dit speelgoed roept herinneringen op een de hoela-hoep-rage van enige jaren geleden. Bij de footsee is het meer een kwestie van behendig voetenwerk. De primeur was voor Buena Vista. De jeugd bleek al spoedig verlekkerd op dit spel en was er de rest van de dag niet meer vanaf te slaan, nadat men tot tien uur wat had geoefend met de footsee. Daarbij toonde de heer W. Isings zijn belangstelling. Op het einde van deze maand zal de finale plaats hebben van de footsee-wedstrijden voor geheel Curacao met als hoofdprijs een nieuwe fiets. Voor de officiële wedstrijd zal men echter met twee footsees — aan beide benen één — voor de dag kunnen komen. Ook de rest van het programma viel in goede aarde bij de jeugd met ondermeer beat-muziek en voorstellingen door twee goochelaars.

Siriaco Erasmus ontwierp OLL-huis

ORANJESTAD. — Het ontwerp voor het huis dat de inzet vormt van de loterij van de Oranjestad Little League (O.L.L.), dat te Ponton wordt gebouwd, werd belangeloos gemaakt door de heer Ciriaco S. Erasmus van Paradera, die op deze wijze de O.L.L. wilde steunen. Er blijkt grote belangstelling te bestaan voor deze loterij.

Bucuti Yachtclub organiseert zondag trollingwedstrijd

ORANJESTAD. — Zondag 18 augustus organiseert de Bucuti Yachtclub de eerste trollingwedstrijd voor zijn leden. 's Morgens om vijf uur vertrekt men van de Balipier, waarna de boten tegen twaalf uur 's middags bij Palmbeachclub worden teruggverwacht.

Hier zal tegen een kleine vergoeding de vissoep „awa di playa" worden geserveerd. Deze wedstrijd ziet het bestuur van de club als een training voor zijn leden voor de wedstrijden tegen de Aruba Nauticalclub en als een voorbereiding voor de deelneming aan trollingwedstrijden in Venezuela.

Afgelopen zaterdag had het feest in de Rapidclub wegens een sterfgeval geen doorgang. Het bestuur van de Bucuti Yachtclub heeft dit feest nu verschoven naar zaterdag 7 september. De opbrengst is voor de bouw van een eigen clubgebouw. In dit verband heeft het bestuur een beroep gedaan op de leden om daadwerkelijk in hun vrije tijd mee te willen helpen aan de bouw van hun club.

Maatregel tegen staalbedrijven V.S.

AUSTIN — President Johnson heeft zaterdag de boycot van staalbedrijven die onlangs hun prijzen hebben verhoogd, uitgebreid door alle regeringsinstanties opdracht te geven staal te kopen tegen de laagst mogelijke prijs.

Donderdag had met ministerie van defensie een soortgelijke maatregel genomen ten aanzien van de staalaankopen voor militaire doelen. Dit betrof een waarde van ongeveer 600 miljoen dollar per jaar. De nieuwe maatregel heeft betrekking op staal ter waarde van ongeveer 700 miljoen dollar per jaar.

ANTILLIAANS EIGEN

● Een bordje met „Verboden Toegang" staat zo prozaïsch, dacht een café-houder op Bonaire; hij schilderde zwarte handen die u halt toeroepen.

Morde supla: een spiegel

WILLEMSTAD — Het plaatselijk nieuws in zijn verschillende vormen zoals de drie radio-omroepen dit brengen is een van de meest beluisterde programma's op Curacao. Sinds lange tijd heeft Radio Hoyer in de middaguren tussen al het bonte nieuws van steekpartijen, echtelijke ruzies en berichten over het begin van het bidden (reza) bij gelegenheid van een overlijden één minuutje ingeruimd voor pater Paul Brenneker. Morde supla heet dit kortste van alle programma's. De meningen zijn er over verdeeld. Er zijn mensen, die het nimmer willen overslaan, anderen die er zich over ergeren. Deze verscheidenheid van mening betekent slechts, dat er in dat minuutje iets gezegd wordt, waar men niet onverschillig tegenover kan blijven.

Het is een spiegeltje dat de luisteraar wordt voorgehouden, waarin hij zichzelf met zijn soms vreemde gedragingen en gewoonten herkent. En er om kan lachen. Dit is de waarde naar onze mening van Morde supla. Feitjes uit het gewone leven gegrepen, die ons de betrekkelijkheid van alles doen inzien. We knikken Ja en gaan verder en 24 uur later worden we er weer aan herinnerd. Druppel voor druppel.

Dezer dagen is een bundel van deze korte toespraakjes verschenen. Vijfhonderd in totaal staan er in. Men kan het boekje openslaan en lukraak er eentje lezen. Gegarandeerd, dat men het er niet bij laat en ook de volgende even leest.

Kenmerkend misschien voor de verscheidenheid van onderwerpen is wel, dat het boekje begint met het verhaal over een grandioze scheldpartij. Niemand van de deelnemers kan echter vertellen, wat er nu precies aan de hand is. Onverveerd gaat men door met ruziën. De goede raad: als er bij de buren ruzie is, zet dan de radio hard aan en luister naar een merengue. Ga niet luisteren, waarover men ruzie heeft.

En het laatste verhaal uit de bundel: in een deftige buurt is de hond van de een of andere familie ziek geworden. De dokter wordt er bij geroepen. Het beest moet een diëet houden voor zes of zeven weken. Hij moet verder rust hebben, maar toch ook aanspraak en nog een drankje slikken van 27 gulden. De moraal: arme hond, arme familie, welke om een hond zoveel verdriet heeft. Goddank heb ik een straathond, die nooit ziek wordt. Als je rijk bent steek je jezelf in vele problemen.

Morde supla is verkrijgbaar in de boekhandel. De opbrengst is voor Pan pa mi ruman (giro 150606 en postbus 220). Het boekje is uitgegeven in een gemakkelijk formaat. We nemen graag aan, dat de verkoop gaat als die van „pan cayente".

V.D.

Bolivia sticht koopvaardijvloot

LA PAZ — Het door land ingesloten Bolivia heeft een scheepvaart maatschappij opgericht, welke zal beschikken over een vloot om de Pacific-havens aan te doen. Dit is meegedeeld door de bevelhebber van de strijdkrachten van Bolivia, Alfredo Ovando Candia. De nieuwe rederij zal haar werkzaamheden op 17 augustus aanvangen met drie gecharterde Griekse schepen.

Tunesisch witboek onthult komplot

TUNIS — De Tunesische pers heeft een officieel witboek gepubliceerd, waarin communistische, maoistische en baasistische groeperingen in het land ervan beticht worden de regering omver te willen werpen en tenslotte een dictatuur in Tunesië te willen vestigen.

In het eerste deel van dit witboek worden deze groepen ervan beschuldigd met steun van de Syrische regering gepoogd te hebben de universiteit van Tunis waar in maart ernstige ongeregeldheden zich voordeden, voor hun doeleinden te winnen.

Franse reserves sterk verminderd

PARIJS — In juli zijn de Franse reserves aan goud en deviezen met 666,8 miljoen dollar verminderd tot 4850 miljoen dollar, zo heeft het ministerie van economische zaken er financien in Parijs medegedeeld. Sedert het begin van de crisis in mei zijn de reserves voor zover bekend met 2062 miljoen dollar afgenomen.

Daarvan werd 885 miljoen dollar gedekt met trekkingen van Frankrijk op het internationale monetaire fonds (IMF). De totale vermindering bedraagt aldus 117 miljoen dollar, waarvan vermoedelijk slechts ongeveer 800 miljoen dollar in deviezen en 377 miljoen dollar in goud.

Met grote vreugde en dankbaarheid jegens God geven wij kennis van de geboorte van ons dochtertje en zusje

Joális Guiomar

Rory en
Toña Arends-Villasmil
Rorito en Tita

Aruba, 2 augustus 1968

Met diepe droefheid maken wij het overlijden bekend van onze mede-zuster

zuster Elisabeth
mejuffrouw Antonia Vossenberg

die hedenmorgen in de ouderdom van 94 jaren overleed.

Zij was 61 jaar werkzaam op de Nederlandse Antillen. De begrafenis vindt hedenmiddag vijf uur op de katholieke begraafplaats aan de Boerhavestraat plaats.

Aruba, 7 augustus 1968 — **Priorin en zusters**
Maria Convent — **Dominicanessen van Voorschoten.**

ZUIDERZEEWERKEN

in 1980 voltooid

Halve eeuw geleden begon de grootste inpoldering ter wereld

NOG steeds de grootste bezienswaardigheid die Nederlanders in hun land kunnen aanbevelen aan belangstellende buitenlanders, zijn de inpoleringen in het IJsselmeer, de grootste en omvangrijkste „reclaim"-projecten die er ter wereld maar te vinden zijn. Ieder nieuw bezoek brengt nieuwe aspecten naar voren van dit in alle opzichten fascinerende voorbeeld van menselijke bedrijvigheid en van technisch vernuft. De polders in de voormalige Zuiderzee — drie van de vier zijn gereed, elk ter grootte van een kleine provincie — spreken vooral tot de verbeelding van mensen met een pioniersgeest, die in de onafzienbare ruimten van het nieuwe land hun fantasie kunnen ontplooien.

De eerste indruk die de bezoeker dan ook krijgt, is een herinnering aan het eerste bijbelverhaal. Ook hier is het land woest en ledig, ook hier lijkt de wereld aan zijn rand te zijn gekomen, ook hier moeten mensen met niets beginnen: zij zijn scheppend in de ware zin van het woord. Niet, dat daarover in de IJsselmeerpolders dure woorden vallen. Men blijft nuchter en bescheiden., oer-Hollands, ook als nieuwe vondsten zijn gedaan om bij voorbeeld de „laboratorium"-bevolking tot een hechte en plezierige gemeenschap te maken. Men blijft ook nuchter jegens de materiële voordelen van de polderbewoning. Inderdaad zijn de nieuwe huizen voortreffelijk, beter althans dan elders in Nederland. De winkels zijn prachtig en op de toekomst gericht. Over leggen banken en spaarbanken getuigenis af van de beloofde welvaart. Maar men weet maar al te goed dat de eerste decennia van iedere polderbewoner zulke offers en investeringen vragen, dat hypotheken een grotere rol in het dagelijks leven spelen dan de werkelijke vruchten van de eerste oogsten. Men leeft dus zuinig in een welvarend milieu, het beste hopend voor de kinderen.

Inmiddels zijn de plannen bekend gemaakt voor het voltooiingsplan van de IJsselmeerpolders. De dijken voor de vierde polder zijn thans in aanbouw. Deze vierde polder zal droogvallen langs de oostelijke kustlijn van Noord-Holland en zal naar het nabije, bekende eiland Marken de „Markerwaard" worden genoemd. In het zuiden zal de polder op korte afstand komen van het zojuist drooggevallen Zuidelijk Flevoland. Dit betekent dat op korte afstand van Amsterdam twee gigantische nieuwe woon- en werkgebieden ter beschikking zullen komen. Wat dit betekent is duidelijk voor iedereen die reeds de huidige omvang van het ruimtegebrek in overbevolkt Nederland kent. Amsterdam en zijn miljoenen-agglomeratie kunnen in de toekomst dus herademen. Zij krijgen letterlijk en fiuuurlijk de ruimte. Maar nu nog niet pas rond 1980 zal de Markerwaard droog vallen. En de ervaring leert dat het na de drooglegging nog jaren duurt alvorens de nieuwe polderwereld bewoonbaar wordt.

Het voorbeeld van Zuidelijke Flevoland leert thans hoe dat in zijn werk gaat. Het lijkt en is allemaal zo simpel als in de vorige eeuw, toen ir Cornelis Lely de polders van Noord-Holland droogmaalde: men bouwt dijken, draineert het water, de bodem valt droog en klaar is Kees. Thans is de reclaim-techniek vervolmaakt. Er worden bijvoorbeeld al kanalen gegraven in de zeebodem, terwijl de golven er nog huishouden. Ook in Zuidelijk Flevoland, langs de dijk van Harderwijk naar Lelystad, is dat te zien. Het water verdwijnt en blijft alleen in de diepgegraven kanalen achter. Een grijze zeekleibodem vol wrakken en schelpdieren blijft over, dorado van trekvogels. Als de laatste plassen verdwijnen en de bodem werkelijk droog wordt, barst de grond in duizenden korrelige eilandjes uiteen. Diepteploegen gaan aan het werk zodra de drijfzand-gevaren verdwenen zijn. Dan komen de vliegtuigen. Zij zwermen wolken rietzaad uit: de eerste stap naar cultivering. Deze eerste begroeiing bewerkstelligt de gewenste chemische veranderingen en aanpassingen in de zeebodem. Het riet wordt gesneden, de taaie wortelmassa waar nodig verwijderd, opnieuw gaan de diepteploegen aan het werk en opnieuw komen de vliegtuigen: nu met koolzaad, lupine, lucerne en andere plantenzaden. Pas daarna kan gedacht worden aan de eerste nuttige oogsten: tarwe, rogge, suikerbieten, koolzaad, aardappelen. Dan breekt het stadium aan dat de nieuwe landbouwgronden kunnen worden verkaveld en „uitgegeven".

Landbouwers uit alle delen van Nederland, wier zonen niet meer op het vaderlijk bedrijf uit de voeten kunnen, vestigen zich in de nieuwe polders en worden — na de technische pioniers — de eerste bewoners.

Het geheel van deze operaties wordt geleid vanuit de directie der dienst Zuiderzeewerken in Zwolle, een hoodkwartier waarin verscneidene wetenschappen samen komen. Want niet alleen de ingenieurs van waterstaat en de landbouwkundigen spelen hier een hoofdrol, maar ook sociologen, stedebouwkundigen en andere experts die de planmatige ontwikkeling van een nieuwe IJsselmeerpolder in goede banen moeten leiden.

Het voorbeeld van de Noordoostpolder, ook vanuit bestuurswetenschappelijk oogpunt een experiment, heeft laten zien in welke richting de oplossingen werden gezocht. Geen burgemeesters meer, bij voorbeeld, maar een „landdrost" met bevoegdheden over méér gemeenschappen dan alleen de eigen gemeente. Geen gemeentebestuur dus, maar een „openbaar lichaam" met verdergaande bestuurlijke volmachten dan die van de aloude dorpsgemeenteraad. Natuurlijk zijn in de afgelopen dertig jaar, bij de ontwikkeling van de N.O.P., fouten gemaakt die nu hersteld kunnen worden. Nog steeds groeien de inzichten, ook en vooral waar het de wensen van de nieuwe bewoners betreft. Wat willen zij: isolement of gemeenschap? Leven in de vrije ruimte of in intieme afgesloten gemeenschappen? Hoe ervaren zij de eindeloosheid van het nieuwe land, met de grauwe wolkenluchten oven de onafzienbare einder?

De pioniersgeest is sterk en de polderjeugd fietst met verweerde koppen door weer en wind naar school. Maar in de woningen van de nieuwe bewoners ziet men de oer-Hollandse reactie op het grote onherbergzame „buiten"; daar zegeviert de Hollandse drang naar de gezellige intimiteit van het rommelig-propere binnenhuis zoals wij dat kennen op de schilderijen van de oude Hollandse meesters.

Het eigene overwint dus steeds ondanks het zo kunstmatige van de nieuwe gemeenschappen die op de oude zeebodem verrijzen. Het eigene triomfeert zelfs over de overvoorzichtige bevolkingssamenstelling. Met zorg wordt immers gegarandeerd dat de kerken, politieke partijen, maatschappelijke stand, kleine en grote gezinnen naar groot-Nederlandse schaal op de polders worden overgebracht. Een stembus-uitslag in de polders, zo redeneren de sociologen, moet als twee druppels water lijken op die in verwante agrarische milieus elders in het land.

Ook het element „verzorging" wordt strikt-wetenschappelijk opgezet. Hoeveel slagers kan een dorp van 6000 inwoners een bestaan bieden? Hoeveel schoenwinkeliers? Zorgvuldig wordt voorkomen, dat zich vier herenkappers vestigen in een polderdorp waar hooguit plaats is voor twee. Tot voor kort demonstreerde ook de kerkenbouw in de nieuwe polders precies de Nederlandse verscheidenheid aan godsdienstige groeperingen. Wie het dorp Dronten in Oost-Zuidelijk Flevoland binnenrijdt — hoofdplaats in de toekomst, naast een snel verstedelijkend Lelystad — ziet vier, vijf verschillende kerkgebouwen. Pas nu is de tijd rijp voor een evolutie binnen de kerkelijke gemeenschappen, die door de vooruitstrevende architecten en stedebouwkundigen wordt gestimuleerd. De nieuwe gemeenschappen worden daardoor een proefterrein voor het „kerkvolk" van morgen dat in grote practische en oecumenische gezindheid gebruik zal maken van één kerkgebouw, dat bovendien ook in het sociale gemeenschapsleven verschillende doelen zal dienen. Het opvallende is dat juist de nieuwe polderbewoners, die qua intellectuele geaardheid toch allerminst tot de voorhoede of élite behoren, zeer snel de nieuwe ideeën oppakken en onderschrijven, waarschijnlijk als gevolg van het feit dat zij door hun pionierswerk reeds van vele groepsvooroordelen verbonden aan traditionele gesloten milieus bevrijd zijn.

Hetzelfde ziet men op cultureel gebied. Veel artistieke uitingen die elders op tegenstand en onbegrip stuiten, worden in de nieuwe polders aanvaard juist omdat men niet vastgeroest is aan tradities en op een heel vanzelfsprekende en natuurlijke manier open staat voor het nieuwe. Toneelspelers en musici van allerlei geaardheid hebben tot hun genoegen in de polders een nieuw en spontaan reagerend publiek aangetroffen.

De vroegere Zuiderzeebodem is dus niet alleen interessant in waterbouwkundig of landschappelijk opzicht, maar ook vanuit sociale en menselijke gezichtspunten. Die te ontdekken, vergt natuurlijk meer dan een oppervlakkig bezoek. Wie zijn eerste bezoek brengt aan de polders wordt voornamelijk gefrappeerd door de ruimte, door een oerlandschap als uit de scheppingsdagen. De eerste indruk is ook altijd dat de polders zoveel groter zijn dan men had vermoed.

Vijftig jaar geleden is het allemaal — met een koninklijk besluit — begonnen nadat in de vijftig jaar daarvóór van de inpolderingen was gedroomd. Op 14 juni 1918 ondertekende koningin Wilhelmina de wet op de droogmaking van de Zuiderzee. De aanwinning van landbouwgrond en de bescherming van de Zuiderzeekusten waren de voornaamste doeleinden van de miljarden-investering die zou volgen. Nu, een halve eeuw later, zijn er andere oogmerken bijgekomen. Het gaat nu niet alleen meer om landbouwgronden, maar om ruimte zonder meer: ruimte voor wegen, voor industrie, voor recreatie, voor natuurbescherming en voor ...... menselijke bewoning. Grote stukken van Zuidelijk Flevoland en van de toekomstige Markerwaard zullen bestemd worden voor stedelijke bebouwing. Deze terrein liggen hemelsbreed gezien niet ver van Amsterdam en het drukke Gooi af. „Overgooi" zal een van de nieuwe satellietsteden — voor misschien wel 100.000 inwoners — heten. Tegenover Harderwijk is ook een stad geprojecteerd: „Zeewolde".

Nieuwe namen worden op de kaart gezet. En nu al tonen stippellijnen de toekomstige autostrada's aan, die dwars door de nieuwe polders een snellere verbinding leggen tussen Amsterdam en Groningen, een van de grote doorgaande Europese routes.

Snel gaat 't allemaal niet, er wordt eerder in jaren dan in maanden gerekend. Men haast zich langzaam. Aan de genoemde nieuwe weg zal pas in 1972 worden begonnen. De brug die bij Amsterdam op de nieuwe weg zal uitkomen, is echter al eind 1968 gereed: een teken in het landschap, prélude op de komende tijd.

Wie er wil gaan kijken is welkom. Nederland heeft aan de sightseeënde buitenlandse bezoekers meer te bieden dan molens, klompen en klederdrachten. De Zuiderzeepolders zijn boeiender, voor iedereen die nog iets van pioniersgeest in zich voelt.

H.W. DE WITTE

Senator Mansfield naar Oost-Europa

NEW YORK — Senator Mike Mansfield, lid van de senaatscommissie voor buitenlandse zaken, is dinsdag aan boord van een Sovjet-Russisch vliegtuig naar Moskou vertrokken. Hij verklaarde ook Praag, Parijs en Londen te zullen bezoeken en dat hij twee weken weg blijft.

Daarna zal hij rapport uitbrengen aan de commissie voor buitenlandse zaken.

Variaties op rood

VARIATIES op het marxisme moeten, volgens Moskou gelijk variaties op een muzikaal thema, ondanks wijzigingen, bijvoegingen en toonveranderingen, de melodie handhaven, namelijk het grondthema, dat door Lenin, gecomponeerd werd. Aan zijn melodische frase mag niet getornd worden, zelfs niet door dichterlijke vrijheden. Het marxisme moet de drager van alle veranderingen blijven.

De communistische partij van Tsjecho-Slowakije denkt er niet anders over. Maar zij componeerde een variatie op het marxisme, die naar het oordeel van Moskou, de melodie niet handhaaft. Zij heeft zich in het leninistische grondthema vrijheden veroorloofd — vrijheid van pers, van discussie, van beweging — die met het ‚socialisme', lees communisme, onverenigbaar werden geacht. Ofschoon zij rond het „socialisme" slechts een democratische omlijsting schiep, komt deze variatie volgens Moskou neer op een democratie in een socialistisch kader, zodat het wezenlijke — het grondthema ofwel het socialisme — een bijkomstigheid zou zijn geworden.

De wereld VANDAAG

Hiervoor heeft de Sovjet-Unie een neurotische angst. Want hiermee zou zij de binding van haar Middeneuropese machtspositie verliezen. Waar het „socialisme" de democratie roept. alarmeert Moskou dan ook de communistische brandweer. Als men uit het blusmaterieel. dat uitrukt. de omvang van de brand kan vermoeden. moet het neo-socialistische vuur van Tsjecho-Slowakije wel het gehele Europese huis van Moskou bedreigen. Want nooit, tenzij in de oorlog tegen Hitler, mobiliseerde de Sovjet-Unie zoveel brandweerlieden en blusmaterieel, zoveel luchtmacht- tank- en artilleriedivisies en vroeg zij — alsof dit alles niet genoeg was — de assistentie van Polen en Oost-Duitsland.

In tegenstelling tot haar bewering, dat het socialisme in Tsjecho-Slowakije in gevaar was, onthulde zij dat zij zich zelf bedreigd achtte door een crisis als nooit voordien . . . „to be or not to be". Alles wat zij ondernam werd plotseling zo uitzonderlijk dat het nergens in haar vijftigjarige historie zijn weerga had. Weergaloos werd haar politieke, economische en militaire afweer, zonder gelijke werd haar fysieke en psychologische intimidatie en de wijze, waarop zij „het gevaar" rechtstreeks benaderde — een bilateraal overleg tussen de voltallige partijpresidiums op de grens tussen beide landen, kent haar evenbeeld niet. De crisis werd zo uitzonderlijk dramatisch behandeld, alsof zij geen precedent van een dergelijke ernst kende. Het zou derhalve dan ook logisch zijn, dat zij op uitzonderlijke wijze werd opgelost.

HET neo-socialisme van Tsjecho-Slowakije is niet, gelijk net „socialisme" in de andere Middeneuropese landen, een richting van bepaalde personen. Aanvankelijk was het dit wel, maar van elitebeweging werd het een volksbeweging. Alexander Dubcek is niet meer de baas van zijn eigen beleid. Hij vertrok naar Cierna als de drager van een mandaat, dat niet enkel de meerderheid van de partij maar ook van het volk hem toevertrouwde. Hij ging met de andere leden van het presidium als de pleitbezorger van een nationaal en een „socialistisch" reveil, dat hand in hand gaat in het gehele Tsjechoslowaakse land.

Dit reveil heeft de mens, de gemeenschap en de staat in Tsjecho-Slowakije zo zelfbewust en zelfverzekerd gemaakt en de partij zo naar het volk georiënteerd, dat zij tesamen voor de eerste keer in de historie van de „socialistische" landen een homogeniteit vormen. Pogingen om Dubcek c.s. te vervangen door lieden, die het partij-monopolie moeten herstellen, zijn in zoverre een utopie als zij het nationaal en „socialistisch" reveil niet meer ongedaan kunnen maken.

Jan Huss is naast Marx opgestaan en heeft hem de hand gereikt. Wie deze verbroedering te niet wil doen, daagt de moed der Hussieten uit en niet de onverschrokkenheid der Tsjechoslowaakse marxisten. De variatie op het marxisme is in dit land een „socialistisch" nationalisme, anders gezegd, een neo-socialisme, dat zijn zelfstandigheid rechtvaardigt met de onaantastbaarheid van de nationale soevereiniteit en zijn democratische inslag verdedigt met de rechten van de gemeenschap en de mens.

ATHENE — De Griekse regering heeft officieel meegedeeld dat het referendum over de nieuwe grondwet op 29 september zal worden gehouden. Alle volwassen Grieken zijn verplicht te stemmen. „Dit referendum zal het zuiverste, meest morele en eerlijkste zijn dat ooit in Griekenland is georganiseerd", zei de Griekse vice-premier Pattakos.

„Vredesdorp" in Oberhausen geopend

OBERHAUSEN — In de Westduitse stad Oberhausen is dinsdag het eerste „vredesdorp" in Europa geopend, waar dertig Zuidvietnamese kinderen een nieuw tehuis hebben gevonden. De kinderen zijn slachtoffers van kinderverlamming of gewond geraakt door het oorlogsveld. Sommige hebben brandwonden door napalm. De Vietnamese die negen maanden geleden naar West-Duitsland kwamen voor behandeling in een ziekenhuis, zullen in het dorp blijven tot de oorlog afgelopen is, of tot hun ouders willen dat ze naar huis terugkeren.

Er zijn voor de kinderen [...] Zuidvietnamese verpleegsters. [...] is in het dorp een speciale school waar o.a. Vietnamezen aan verbonden zijn.

Het idee voor het vredesdorp [...] afkomstig van de 39-jarige [...] **Fritz Berghaus** die het project [...] jaar zonder enige geldelijke steun [...] touw zette. Hij kreeg echter spoedig hulp van onder meer de organisatie „terre des hommes". Ongeveer [...] jonge mensen uit allerlei Europese landen, waaronder sjechoslowakije, hebben het afgelopen jaar in hun vrije tijd geholpen bij de bouw even als Britse en Westduitse soldaten. [...] Berghaus heeft plannen voor dergelijke dorpen in Duesseldorf, Bonn en Muenster.

ROME — De Italiaanse filmster **Sophia Loren is in verwachting** en **heeft zich teruggetrokken in** Genève, **meldt het Milanese tijdschrift** [...]

Werk van nu

PEST IN VLAANDEREN

Oorlog in Vietnam

uit noord en zuid

Peter H. v. Lieshout Jacq F. Vogelaar Hans Plomp
Ewald Vanvugt Jeroen Brouwers Jan Cremer
Henk v. Kerkwijk Jacques Hamelink Steven Membrecht
Paul van der Looff C. B. Vaandrager Wouter Kotte

...oemlezing **Werk van Nu**, is een uitgave van Manteau, ...e die — wat de eigenlijdse literatuur betreft — even ...begint te worden als de bekende Bij in Amsterdam al ... **Werk van Nu** 1965 en 1966 was aan Vlaamse auteurs ... De uitgave van 1967, onder redactie van Jeroen ...ers, bevat slechts bijdragen uit de produktie van Noord-...nders, proza en poëzie. Waarom het ene jaar alleen Vlamingen, het andere alleen maar Nederlanders, is me een raadsel. De titel is met deze manier van doen in tegenspraak. Bovendien is het niet verstandig onze toch al kleine literatuur nog in twee soorten te versnipperen. Doen we al weinig aan cultuurpolitiek, omdat we er de centen niet voor over hebben, het goedkoopste wat we kunnen doen (en toch zeer positief in zijn effect) is het presenteren van die literatuur als 'n geheel.

...echts ...ollands

...k van nu 1967 is dus slechts ...Hollandse" werk van nu, en ...og maar voor een gedeelte, ...Brouwers, die door de uitge...de vrije hand werd gelaten, ...met die hand alleen maar de ...pjes geplukt uit de tuintjes ...igen tijdgenoten of liever: van ...lijdse vriendjes. Dat zijn dus ...ers. Bewuste vriendjespolitiek ...oor de samensteller zich naar ...nadrukkelijke mededeling niet ...omt. En het is ook interessant ...n, met wat voor tableau sa...eller dan voor de dag komt: ...Lieshout, Van Kerkwijk, Van ...Loeff, Vogelaar, Van Vugt, Ha...k, Plomp, Vaandrager, Cre...Membrecht, Kotte en Brouwers ...allemaal junioren die straks ...maken in de grote club te ...en opgesteld.

...samensteller is ook nog zo at...ebte delen, dat niet alle ...ochten ja hebben gezegd, en ...t bovendien essayisten waren ...oor die eer hebben bedankt. ...het waren, wordt niet onthuld. ...de gronden waarop ze zich heb...atzijdig gehouden, blijven in het ...er. Juist dit soort zaken vindt ...ezer wel interessant. Kwaadwil...denken nu uiteraard dat Brou...wel redenen gehad zal hebben, ...zijn verantwoording kort te hou... De zeer beperkte keuze heeft ...het voordeel, dat ook langere ...en konden worden opgenomen, ...bv. het proza-stuk **Het Inte...** van Vogelaar, waar zo'n veer...pagina's mee gemoeid zijn, of ...hoorspel **Geen tijding van Angers** ...Van Kerkwijk. Poëzie werd ...elijks opgenomen: ze verzuipt ...n de prozalappen en wekt de ...indruk dat de poëzie van Zes...alleen door Hamelink of Kotte ...geschreven. De bio-bibliogra...aantekeningen vormen vaak ...isante lectuur: die van Jan ...er zijn natuurlijk de beste, met ...natuurlijk Van Vugt als reser...mpioen. Vaandrager komt pas ...laatste drie regels op tempera... „Ik ben een van de vier ma...van de Nieuwe of Totale Poë...k heb schijt aan poëzie. Alles ...schrijf is uit het leven gegre...Daar steekt dan Van der ...merkwaardig tegen af: „Mijn ...„voltooide" psychologiestu...eeft me o.a. allergisch gemaakt ...overbodige woorden. Vandaar ...e geen ronkende, kabbelende, ...ende of ploegende biografische ...sies".

...Zeldzaam fraai uitgegeven ...werd **Pest over Vlaanderen** ...van Lambert L. M. Jageneau, ...een gedicht met zes teke...ningen van Roland Montey...ne, over de volle pagina waar ...het gaas doorheen schemert ...van de papierschep der he...ren Van Gelder als de ooie...vaar door het sjiekere ge...boortekaartje: een zomerver...rassing van Manteau.

...Bij deze uitgeverij verscheen een ...eerder de verzenbundel **Robijn-...** ...een literair document ge...d, omdat het auteurschap er...een twistappel was: Jan Bergh...s én Lambert Jageneau meen...ervoor in aanmerking te komen. ...r geen zekerheid kon worden ...kregen, plaatste de uitgever bei...namen op het boekje: de lezer ...moest het zelf maar uitmaken, zo ...gelijk. Vast staat in ieder geval, ...t beiden indertijd innig hebben ...mengewerkt.

Pest over Vlaanderen is nu ondub...zinnig het werk van Jageneau. ...e stof waaruit het gedicht is op...bouwd, werd niet van Berghmans ...leend. De dichter haalde ze uit ...middeleeuwen: uit de rug van ...n antifonarium kwam een oud ...ndschrift tevoorschijn, een deel ...n een middeleeuwse kroniek over ...t pestepidemie in Vlaanderen. ...t fragment vormde — zegt de ...chter in een verantwoording — ...een zo afgerond geheel, dat ik ...rgde het in hedendaags Neder...nds over te brengen". Deze po...ng werd door Manteau vorstelijk ...honoreerd. Van de veertig blad...ijden zijn er slechts twaalf gebruikt ...oor het gedicht, dat aan zes ove...gens al genoeg had gehad. De rest ...verluchting of maagdelijk wit. Deze overvloedig rijke wijze van ...uitgeven past wondergoed bij de poëzie van het vers dat even rijk en weelderig is. Het drijft op een niet te stuiten stroom van fraaie woorden, beelden en allerlei klankschoon. Het taalgebruik is modieus en wordt meer gehanteerd om de lezer met een associatieve overdaad te overrompelen, of liever: te bedwelmen, dan om hem met kracht van woorden te overtuigen, aan te grijpen, van mening te doen veranderen. Het blijft bij vage romantische, uiterst subjectieve gevoelens: van de kroniek komt niets over, zodat de lezer al spoedig twijfelt aan de waarheid van het verhaal in de verantwoording. Een middeleeuwse kroniek is altijd nieuwsbron, noemt man en paard, geeft feiten, geen vage gevoelens. De vraag is dan ook, of er tegenover Jageneau's hedendaags Nederlands werkelijk een gotische tekst bestaat.

De dichter verzuimt in ieder geval het handschrift nader te omschrijven. Een romantische truc ligt inderdaad voor de hand: wat Jageneau schrijft, ademt in niets de middeleeuwen. Als er toch een tekst is waar zijn gedicht aan doet denken, dan zijn het de eerste bladzijden van Camus' **De Pest**. Voor de middeleeuwen is **Pest over Vlaanderen** te mooi om waar te zijn. Voor onze tijd vind ik de voornaamste waarde van het gedicht liggen in het bezwerende karakter dat van al dat taalschoon uitgaat. De vraag is tevens of dit taalschoon niet te vaak een gebrek aan persoonlijkheid moet verhullen. Of het geen poëzie is, die de lezer eerder 'n slaap wiegt dan klaar wakker maakt. Het klankschoon overtreft naar mijn smaak in hevige mate de kracht van het ritme. Erg mooi, zou ik willen samenvatten, maar toch ook voor ons te mooi om echt waar te zijn.

Te waar om nog mooi te zijn is Bezige Bij-uitgave Morituri van Hugo Claus: „een libretto geïnspireerd op 's werelds eerste televisie- en computeroorlog in Vietnam, een stuk theater van de wreedheid uit onze dagen.

De scène suggereert een militaire voorpost in Zuid-Oost-Azië, hygiënische sfeer, gladde muren met enkele pin-ups, velerlei speelapparaten, waardoor rijen machinegeweren nauwelijks opvallen; over kijkgaten; achter en opzij de jungle. Compacte actie wordt doorbroken met elegische momenten. **Morituri** is meer klacht dan aanklacht, een klacht die ten onder gaat in een hel van vernietiging". Aldus de achterflap. Voor op het boek een weinig artistieke boekversiering: boven de wateren des doods een zwaar gewapende militair. Een Amerikaan? Een Vietnamees? De tekenaar koos geen partij: het meest individuele lichaamsdeel gaf hij de vorm van een gemummificeerd hoofd! De dood maakt geen onderscheid tussen vriend of vijand, schuldige of onschuldige. **Morituri** is toch meer klacht dan aanklacht?

De tekst is een libretto, is dus slechts een deel van het geheel dat als **Hyperion en het Geweld** dit jaar mei zijn première beleefde in de Munt-schouwburg te Brussel. De muziek van Bruno Maderna, de regie van Derek Mendel ontbreekt. Wat overblijft zijn slechts de teksten, die zich los van de rest maar moeilijk laten waarderen.

JAN ELEMANS

Padvindsters naar Barbados

WILLEMSTAD. — Vanmorgen zijn drie padvindsters van Curaçap, Irene Rojer (Jeane d'Arcgroep; leidster), Marolyn Sprockel (Sint Elisabethgroep) en Rose Macaris (Zitagroep), naar Barbados vertrokken waar zij van 9 tot 18 augustus een internationaal kamp zullen bijwonen, waaraan 180 personen deelnemen. Dit kamp wordt gehouden ter gelegenheid van het gouden jubileum van de padvindersbeweging in Barbados.

Baseball VS

NEW YORK. — De uitslagen van de gisteren in de Verenigde Staten gespeelde baseball-wedstrijden luiden:

American League: Minnesota Twins — Baltimore Orioles 5—4; Boston Red Sox — Chicago White Sox 8—2; California Angels — Washington Senators 10—3 en 0—1; Detroit Tigers — Cleveland Indians 2—1.

National League: New York Mets — Houston Astros 4—1; Chicago Cubs — Atlanta Braves 4—3; Cincinnati Reds — St Louis Cardinals 5—0; San Francisco Giants — Philadelphia Phillies 4—1; Pittsburgh Pirates — Los Angeles Dodgers 4—1.

MOESSONREGENS IN INDIA

NIEUW DELHI — Door de overvloedige moessonregens zijn in India overstromingen veroorzaakt die tenminste een miljoen mensen schade hebben berokkend en vele levens hebben geëist. De staat Goejaret in het westen is het ergst getroffen, daar staat 1.560 vierkante kilometer onder water. De verbindingen met de getroffen gebieden zijn verbroken, zodat men in Nieuw Delhi een onvolledig overzicht heeft over de aangerichte schade. De rivieren That Tapti en Karjan zijn overstroomd, waarbij vele dorpelingen zijn verdronken en grote delen van de oogst, wegen, spoorweg en kabelverbindingen zijn vernield. Het leger brengt gevluchte dorpelingen in veiligheid met snelle boten en houdt hefschroefvliegtuigen gereed voor het neerwerpen van voedsel.

Ook uit Cettar Pradas, Orissa en Rajasthan komen berichten over vernielingen door overstromingen binnen.

● *Op het ogenblik is men op Bonaire druk bezig de Weg naar Lagoen op te knappen. Deze moet nog dit jaar klaar komen. De weg zal in de toekomst toeristen en vissers in staat stellen op comfortabele wijze naar de mooie inham te trekken aan de oostkust van Bonaire.*

VONNISSEN IN GRIEKENLAND

SALONIKI — In Saloniki zijn maandag de 27-jarige kapitein Joannis Zervopoulos en de 25-jarige luitenant-kapitein Christos Charalambopoulos door een krijgsraad veroordeeld tot resp. een en tien jaar gevangenisstraf wegens samenzwering tegen de regering.

Beiden werden voor tien jaar uit hun burgerrechten ontzet.

De twee officieren werden begin juli tezamen met zes advocaten, dokters en ingenieurs gearresteerd. Deze zullen voor de burgerrechter worden gebracht.

Vlamdragers tegen haaien beschermd

MEXICOSTAD — Zeventien jongens, die de deelstaten van Mexico vertegenwoordigen, zullen op 6 oktober de Olympische vlam zwemmend van 't fregat waarop de vlam naar Mexico is gekomen naar de oever in Vera Cruz brengen. Die laatste kilometer voor het Mexicaanse land leverde echter een moeilijk probleem op, omdat haaien de kust voor Vera Cruz erg gevaarlijk maken. De organisatoren kwamen op het idee vier kleine marineschepen in te schakelen, die een alluminiumnet door het water zullen slepen om de haaien bij de zeventien zwemmers (en de Olympische vlam) weg te houden.

VERGADERING MOTOR-EN BROMFIETSERS

WILLEMSTAD — In Casa sindical wordt maandagavond de tweede algemene leden vergadering gehouden van de Antillian motor association (AMA). De bijeenkomst begint om half negen.

Zoals bekend werd deze organisatie onlangs opgericht. Het lidmaatschap staat open voor de bezitters van motor- en bromfietsen. Een van de doeleinden is in clubverband uitstapjes te organiseren, terwijl men ook hoopt ter zijner tijd toestemming te krijgen onderlinge wedstrijden te houden. Daarnaast houdt de AMA de verkeersveiligheid nauwgezet in het oog.

Zondag komen de leden bijeen op de vlakte van Hato. Daar wil men zich voorbereiden op een demonstratie, welke men in de toekomst hoopt te kunnen houden. Hierbij denkt men bv aan een show tijdens de pauze van een voetbalwedstrijd.

Modeshow SUVEK

WILLEMSTAD. — Vrijdagavond wordt in club SUVEK een modeshow gehouden van El Combate. De mannequins zijn: Lorraine Morkos, Darlene Hendrikse, Solange de Castro, Cielita Pieters, Milene Pieters, Margaretha Garcia en de jongens Max de Castro, Randy Schrils en Ricardo Garcia.

AANHOUDINGEN IN BASKENLAND

MADRID — Sinds maandag voor de Spaanse Baskische provincie Guipuzcoa de uitzonderingstoestand is afgekondigd, zijn daar al meer dan vijftig personen aangehouden die worden verdacht van separatistische activiteit. Onder de arrestanten bevinden zich vijf geestelijken.

Partijcongres in Miami

Conventievoorzitter wil herstel van harde lijn tegen communisten

MIAMI BEACH — De militaire macht van de Verenigde Staten moet worden versterkt om over vrede te kunnen onderhandelen van een sterke positie uit, en niet langer uit een vreesachtige houding. Dit heeft de leider van de republikeinse fractie in het Amerikaanse huis van afgevaardigden, Gerald Ford, dinsdagavond gezegd in een toespraak tot de republikeinse conventie, waarvan hij voorzitter is.

„Amerika moet onder de naties in de wereld nummer één blijven", zei Ford aan de vooravond van de eerste stemming over de republikeinse kandidatuur voor het presidentschap. De republikeinse leider bracht de „harde lijn" tegenover het communisme ten tijde van het bewind van Eisenhower in herinnering en zei dat de militaire sterkte van de Verenigde Staten, vergeleken bij die van de communistische wereld, onder de democraten op een gevaarlijke manier was achteruit gegaan.

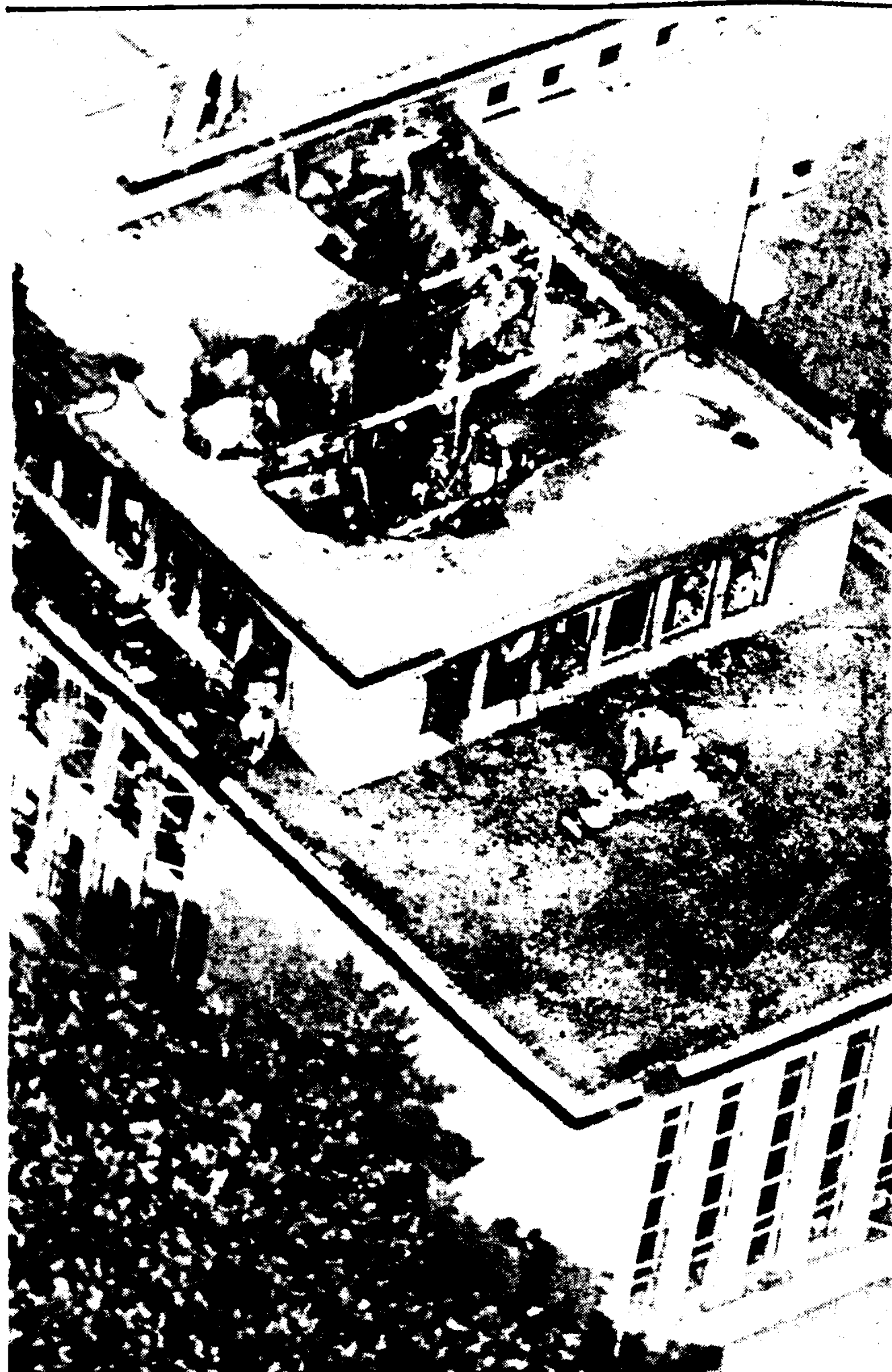
„We moeten militair zo sterk worden, dat geen agressor ns zal durven aanvallen, of onze schepen zal durven kapen", zei Ford, die de regering-Johnson verantwoordelijk stelde voor het verlies van het spionageschip Pueblo, dat door Noord-Korea is opgebracht.

„Een republikeinse overwinning zal het Amerikaanse volk bevrijden van de Vietnamese oorlog en de economie van de bankroet-politiek van de democraten. Alleen een Amerika dat de leider is, kan een sterk Amerika zijn in een wereld van vrede", zei Ford. De republikein beloofde verder een harder optreden tegen misdadigers.

Gratieverlening in Venezuela

CARACAS. — President Raúl Leoni van Venezuela heeft dinsdag de vrijlating van 125 politieke gevangenen gelast. In april waren al 141 politieke gevangenen vrijgelaten. De maatregelen beogen de nodige rust te bewaren in verband met een normaal verloop van de presidentsverkiezingen in december.

Tot de vrijgelatenen behoren 67 veroordeelde politici, die aangesloten zijn bij de communistische partij en de linkse revolutionaire beweging (M.I.R.). Laatstgenoemden waren beschuldigd van activiteiten tegen de veiligheid van de staat. De algemene secretaris van M.I.R., Simón Saez Mérida, bevindt zich niet bij de vrijgelatenen.

In een laboratoriumkamer van een preparatief chemische groep in het oude natuurkundig laboratorium van Philips te Eindhoven heeft zich dezer dagen een ontploffing voorgedaan. Na de ontploffing volgde een brand. Op de foto het grote gat dat door de explosie in het dak geslagen werd.

Dit jaar 42 deelnemers

Jeugd strijdt om schaak-titels

WILLEMSTAD — Gistermiddag opende bondsvoorzitter, tevens wedstrijdleider, H.S.J. Soeterboek de twaalfde jeugd - schaakkampioenschappen. Hij verwelkomde de 42 deelnemers, onder wie twee meisjes en hij dankte de directie van het Avila Beach hotel voor de verleende gastvrijheid.

Er wordt gespeeld in vier groepen: zes deelnemers in de groep van 9-10 jaar; achttien deelnemers in de groep 11-13 jaar; tien deelnemers in de groep 14-15 jaar en acht deelnemers in de selectiegroep, waarvan ook Glenn Sewraysing deel uitmaakt. Elke dinsdag- en vrijdagmiddag wordt geschaakt. Op 30 augustus vindt de prijsuitreiing plaats, waarna een simultaan-seance gehouden wordt door de tienvoudige Curacaose snelschaakkampioen Zonenschain.

Na de eerste speeldag is de stand:

9/10 jaar: 1. Herman Grooten 4 uit 4; 2. Eric Werkhoven 3 uit 4; 3. Gregory Pieterz 2 uit 4.

11/13 jaar groep A: 1/2 Urdisch Hernandez 3 uit 3; Glenn Monk 3 uit 3; 3/4 Ivonne Scholma 2 uit 3; Hans v. Riet 2 uit 3.

Groep B: 1. John da Silva 3 uit 3. 2. Roland Olacio 3 uit 3; 3. Geert Koekoe 2 uit 3; 4. Purcey Falcede 2 uit 3.

14/15 jaar: 1/3: Guus Houweling, Gerold Booi, Malfred Lourens 3 uit 3.

Selectie 1/4: Glenn Sewraysing 1; Dick Jansen v. Galen 1; Jaap Koekoek 1; Frans Janssen 1.

Tennistoernooi bij afscheid S. Paul

KRALENDIJK. — Ter gelegenheid van het vertrek van de heer S. Paul van Bonaire is dezer dagen een tennistoernooi georganiseerd. Bij de junioren werd Eric Abdul winnaar, terwijl de heer N. Thodé bij de senioren beslag legde op de beker.

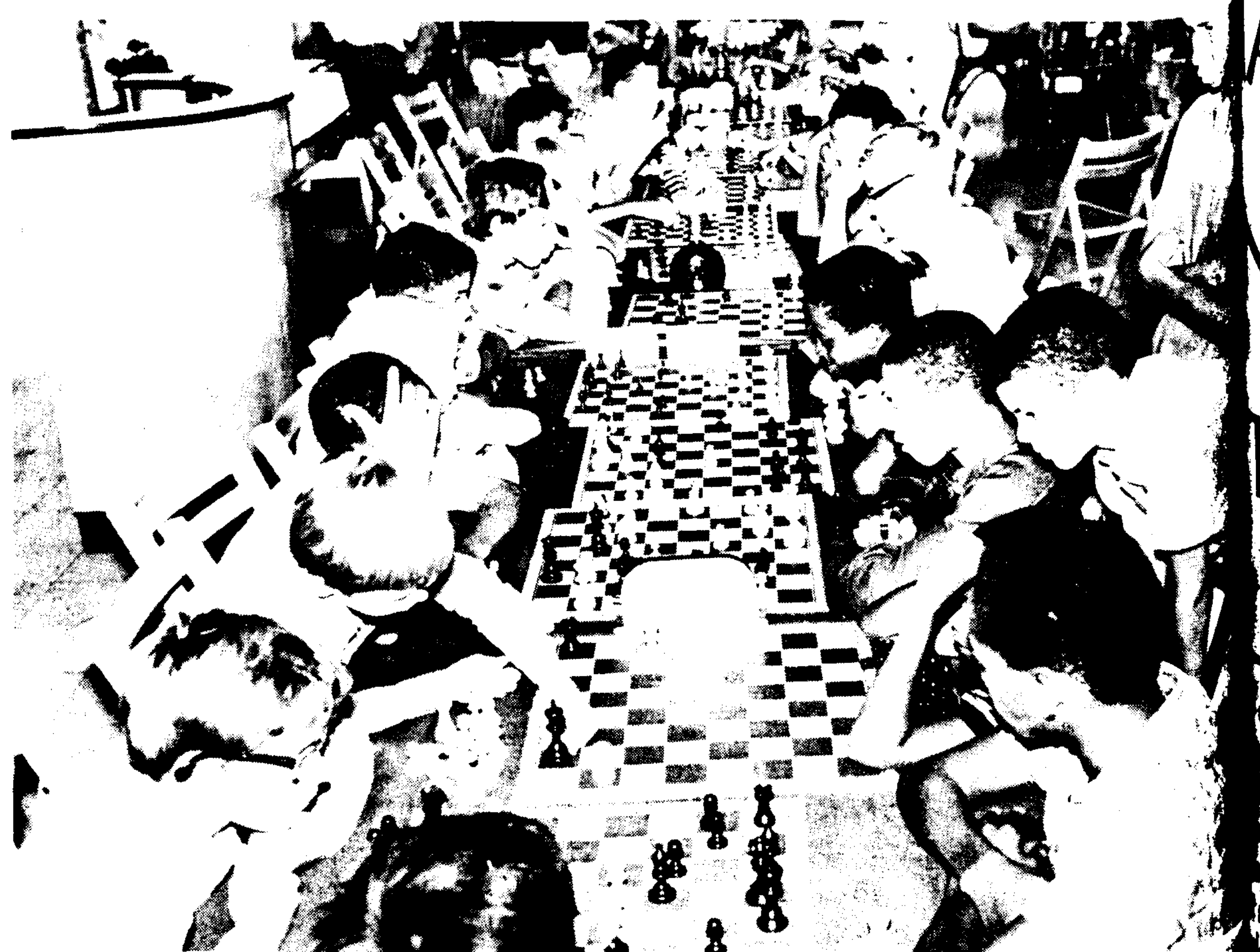
Aan de wedstrijden namen in totaal 22 personen deel: twaalf junioren en tien senioren. Een en ander betrof het afscheid van de heer Paul, die als leraar Engels aan de Lourdesmulo was verbonden.

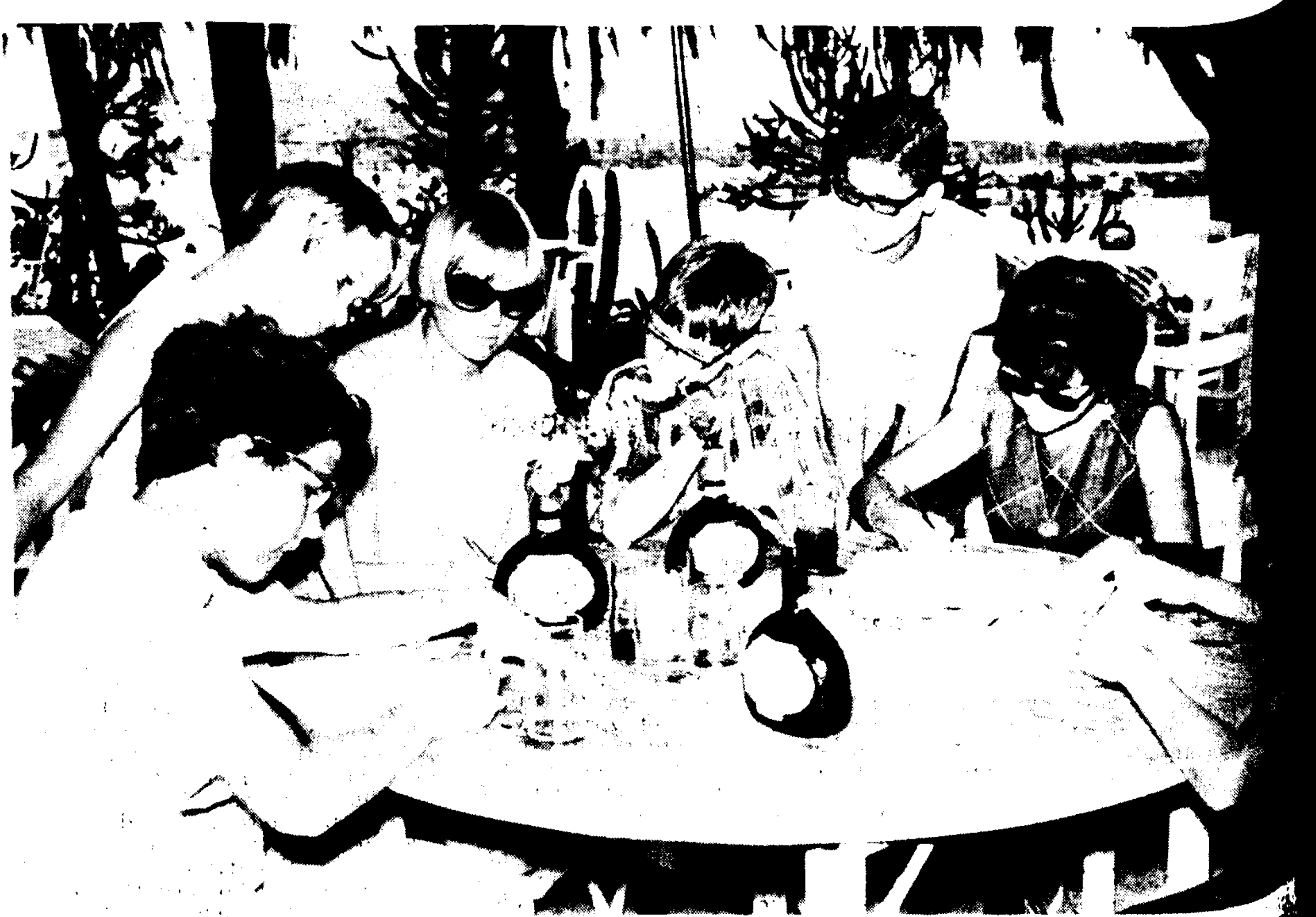
Bij de junioren ging de finale tussen Abdul en Rudy Domacasse. Met 6—3 en 6—2 won Abdul. Derde werd Henk Abdul en vierde Julio Martijn. Bij de senioren versloeg Thodé in finale C. Abdul. De heer Paul zelf werd derde, op de vierde plaats gevolgd door de heer S. Salomons.

Duizend arrestaties in Rio

RIO DE JANEIRO — De politie van Rio de Janeiro, versterkt door militaire eenheden, heeft gisteren ongeveer duizend arrestaties verricht in verband met dreigende ongeregeldheden door studenten. Later werden de aangehoudenen weer vrijgelaten. Ook de student Vladimir Palmeiro, die de inzet van de demonstraties vormde, is door de politie in vrijheid gesteld.

De studenten hadden voor gisteren een grootscheepse demonstratie aangekondigd. In verband daarmee werden strategische punten in de stad door de politie en militairen bezet. Volgens politie-autoriteiten heeft dit tactische optreden van politie en leger ernstige moeilijkheden voorkomen. De gouverneur van de staat Guanabara, Francisco Negrao de Lima, heeft zijn tevredenheid betuigd over dit optreden.

● *Foto boven: een overzicht van de strijd om het jeugd-schaakkampioenschap van Curacao in het Avila Beach hotel. Foto onder: de jongens en meisjes hebben zelf een wedstrijdbureau opgericht, waar de uitslagen nauwkeurig verwerkt worden. Wedstrijdleider heeft dit jaar de charmante hulp van Alice de Sousa, Joke ... Laila Kleine.*

ARTTRANSPLANTATIE EN ETHISCHE PROBLEMEN

Prof. dr. C.P. Sporken (41), schrijver van onderstaand artikel, doceert "theologische ethiek" en "randproblemen van ethiek en medische ethiek" aan het Theologisch instituut te Eindhoven. Prof. Sporken deed zijn doctoraal theologie - sectie moraal - in 1957 aan de Nijmeegse universiteit. In 1961 promoveerde hij in Leuven op een moraalpsychologische studie over het gevoelsleven. Hij was acht jaar lang seminarie-professor voor theologische ethiek. Hij is mede-ondertekenaar van de geruchtmakende verklaring van een aantal vooraanstaande Nederlandse katholieken naar aanleiding van de jongste pauselijke encycliek Humanae vitae, waarin men in tegenstelling tot de pauselijke uitspraak de beslissing over het al dan niet gebruik van contraceptieven overlaat aan het geweten der gehuwden.

hart zonder functionele betekenis mag levend organisme worden ontnomen

...en verkeers-slachtoffer een zeer zware beschadiging heeft en feitelijk alleen in leven gehouden wordt door de hart-...chine, dan mag men — nadat de ...dood met zekerheid is vastgesteld — 't ...nemen ten behoeve van een transplantatie ...r eerst de hartstilstand af te wachten". Deze uitspraak werd gedaan door een der forumleden op het congres over transplantatie, dat van 6 tot 8 juni in het St. Lukas-ziekenhuis te Amsterdam gehouden werd. Een dergelijke stelling klinkt erg hard, vooral wanneer men deze herhaalt, los van de context, waarbinnen zij geponeerd werd. Afgezien daarvan zijn er tegenwoordig veel mensen, die zich met grote zorg afvragen: kan dat nou allemaal?

Mag de mens alles doen wat hij kan?

Gaat de mens zijn boekie niet te buiten door deze hartoverplantingen?

Mag dat nu allemaal zomaar?

door prof. dr C. P. SPORKEN

...et is voor iedereen duidelijk, dat dit niet „zomaar" kan. Elk menselijk handelen ten opzichte van de medemens ...bepaalde normen van men...id — dus van medemense... gebonden. Deze grondnor...lden des te sterker in die ..., waarin leven en dood ... medemens in het geding

...we over dit soort problemen ...en, doen we er goed aan de ...mele betekenis van het men... hart even terzijde te laten. ...schijnt overigens niet zo ge...lijk te zijn, omdat het hart ...aloude tijden vereenzelvigd ...t de kern van de mens zelf. ...hart werd gezien als het cen... van de mens, waaruit wijs...en vooral liefde voortkwamen. ...maar is het aantal spreek...den, waarin dit tot uitdruk...komt. Liefdesliederen zingen ...moeid over het hart: vanaf ...hofse minneliederen uit de ...eeuwen tot en met de songs ...de Beatles. We zouden beslist ...der geschrokken zijn van de ...e harttransplantaties, als we ...sterker bewust waren geweest ...het feit, dat ons hart gewoon ...tine pompinstallatie is, die de ...edsomloop van ons lichaam ver...gt. Het moge ons een troost zijn ...zelfs de artsen daar moei...ten gehad hebben Toen William ...vey zijn stelling poneerde, dat ...hart niets anders is dan een pomp, die hoorbaar klopt en het bloed doet circuleren, werd hij door de grootste geneesheren van zijn tijd uitgelachen: „Wij hier in Venetië horen helemaal niets", schreef Parisano. Wat daar ook verder van zij, we zullen de emotionele betekenis van het hart en de melodieën van de liefdesliederen even uit ons hoofd moeten zetten om rustig te kunnen nadenken over de totaal-menselijke betekenis van hartoverplanting.

onverantwoord experiment

Velen hebben de harttransplantaties veroordeeld op grond van de overtuiging, dat dit nu een vroegtijdig en dus onverantwoord experiment zou zijn. Het is inderdaad waar, dat de laatste paar maanden een soort race ontstaan schijnt te zijn, waaraan een zekere zucht naar prestige niet vreemd is. En het is eveneens waar, dat de harttransplantaties een experimenteel karakter dragen, niet zozeer vanwege de operatie-techniek, maar vanwege de nog onvoldoende beheersing van de afweerstoffen van het lichaam. Men moet echter niet vergeten, dat het hier gaat om patiënten, die met de bekende en beproefde behandelingsmethoden niet meer te helpen zijn. Bovendien moet men de betekenis van de mislukte hartoverplantingen niet overtrékken. Van de twee operaties die dr. Barnard verrichtte, is er in ieder geval tot nu toe één gelukt. We weten toch, dat bij nieroverplantingen ook maar 6 van de 10 patiënten de operatie één jaar of langer overleven.

Een veel gehoorde opmerking is deze: wie moet uitmaken wie voor een harttransplantatie in aanmerking komt? Voor sommigen is het al een uitgemaakte zaak, dat het „natuurlijk" weer de rijke lui zullen zijn, die uitgekozen worden. Anderen gaan er zonder meer van uit, dat er wel weer „een hele hoop politiek" aan te pas zal komen. Hoe dan ook, we staan voor de opgave er voor te zorgen, dat de motieven van medische, psychologische en sociale aard zullen zijn, zoals ook nu bij de kunstnier het geval is. En als we werkelijk bang zijn, dat minder juiste motieven gaan meespelen in de keuze van de begunstigde patiënten, dan moeten we bijtijds werken aan de vorming van een goede publieke opinie, zodat we tot een eerlijke medezeggenschap komen. Bij dergelijke beslissingen moeten de psychologische factoren alle zorg hebben: de begunstigde patiënt moet niet alleen de operatie zelf áánkunnen, maar hij moet ook geestelijk kunnen verwerken, dat hij leeft dank zij het vitaal orgaan van een medemens, die nu dood is. Daartoe lijkt het op zijn allerminst noodzakelijk, dat hij de zekerheid heeft, dat die ander niet om zijnentwille gedood is. Over deze psychologische aspecten van de harttransplantatie zijn nog weinig gegevens voorhanden, maar het lijkt mij belangrijk er alle aandacht voor te hebben.

de donor

De „gever" van het hart plaatst ons voor heel bijzondere, vooral ethische problemen. Bij de overplanting van een hoornvlies of van een nier is het leven van de donor niet rechtstreeks in het geding: een mens kan leven met één nier. Bij lever en hart ligt dat heel anders. Om bruikbaar te zijn voor een transplantatie moet het hart zo levend mogelijk zijn. Maar geen christenmens zal durven beweren, dat men om die reden een medemens mag vermoorden! Dit houdt in, dat de donor zelf eerst gestorven moet zijn. Kort gezegd: voor een hartoverplanting moet de donor zelf dood, doch zijn hart nog levend, en liefst kloppend zijn. Maar is dit geen absurde en dwaze bewering? Is dat mogelijk? Een mens is toch pas dood, als zijn hart stilstaat? Dit laatste blijkt helemaal niet zo zeker te zijn. Ter verheldering daarvan diene het volgende.

het moment van sterven

In de geschiedenis van het mensdom en ook van individuele personen treft men perioden aan, waarin een haast panische angst bestaat voor de zogenaamde „schijndood". De eerste helft van de vorige eeuw spant in dezen de kroon. Bekend is het gebruik om een breekijzer, een bijl en een houweel mee in de kist te geven, opdat de dode uit zijn graf zou kunnen komen als hij onverhoeds toch nog ontwaken zou. Dat deze angst vrij algemeen was, blijkt bijvoorbeeld uit de bouw van een heel bijzonder soort van dodenhuisje rond 1800 in Weimar. Het droeg als naam: „Toevluchtsoord van het twijfelachtig leven". Aan de vingertoppen van de opgebaarde doden bevestigde men draden, welke zo nauwkeurig gespannen waren, dat zij bij de minste beweging een daarmee verbonden wekker in de wachtkamer met groot lawaai deden aflopen. In München verbond men die draadjes met een glasharmonika, die bij de minste beweging begon te spelen. Volgens Van den Berg een heel toepasselijk lied van Haydn: „Ah, come il core me palpita nel seno" (Ai, hoe slaat het hart, mij in de borst!). Voor ons gevoel is die angst voor de schijndood erg overdreven, ofschoon men moet toegeven, dat het onherroepelijk moment van de dood verder weg ligt, dan men vroeger meende. Stilstand van de ademhaling kan vaak weer verholpen worden. Zelfs de hart-stilstand is geen absoluut criterium voor het vaststellen van de dood, want het hart kan in sommige gevallen door massage of door medisch-technische middelen „weer op gang gezet" worden. Ten slotte: sterven is een proces, dat altijd in verschillende fasen verloopt. De belangrijkste ethische vraag in verband met harttransplantatie is daarom de volgende: kan men in dat stervensproces een moment aanduiden, waarop het lichamelijk organisme en het hart levend zijn, terwijl de menselijke persoon dood is? Het meest reële antwoord is m.i. dit: dat moment is gegeven bij het afsterven van die organen, welke per se noodzakelijk zijn voor het leven van de menselijke persoon. Welke zijn die organen? Ofschoon de mens méér is dan hersenfunctie alleen kan men medisch gezien het standpunt verdedigen: als de hersenen zo ernstig beschadigd zijn, dat leven op menselijk niveau nu en voor de toekomst uitgesloten is; dan is die mens dood. Bij dergelijke, zware hersenbeschadigingen kan het organisme nog een bepaalde tijd leven en het hart nog een bepaalde tijd blijven kloppen. Dit kan spontaan gebeuren zolang de hersenstam niet beschadigd is. Het kloppen kan ook kunstmatig in stand gehouden worden met behulp van een hart-longmachine. Maar na dit moment kan er geen sprake meer zijn van individueel menselijk leven. In dat licht lijkt het mij verantwoord om als ethische grondnorm aan te houden: wanneer vaststaat, dat het nog levend hart geen functionele betekenis kan hebben voor de persoon in kwestie, dan mag dit hart aan het levend organisme ontnomen worden. In dat geval is het geen vergrijp tegen het leven van de medemens, omdat die medemens niet meer als mens bestaat. In die context is de uitspraak, zoals bij het begin van het artikel geciteerd werd, volledig aanvaardbaar.

kerk en ethiek

Op het Amsterdamse congres werd een ethische beschouwing aangeboden door de Duitse moraaltheoloog prof. J. Gründel. In een verslag in Elsevier heeft dr. Van Swol hiervan gezegd, dat na dit ethisch verhaal de ethische moeilijkheden even groot zo niet groter waren dan ervóór. Persoonlijk meen ik — met alle respect voor collega Gründel — te mogen en te moeten zeggen, dat zijn conferentie beneden het peil van de zeer wetenschappelijke medische conferenties bleef. Dit was m.i. te wijten aan twee oorzaken:

1. zijn referaat van „het katholieke standpunt" gaf zeker geen eigentijdse visie, maar bleef steken in de opvattingen, waar bijvoorbeeld de Nederlandse ethici 10 jaar geleden al aan toe waren. De spreker had dit kunnen voorkomen door enkele Nederlandse publikaties van de laatste tien jaar te lezen (bijv. van Arntz, Beemer, v. d. Marck);
2. juist daarom kwam hij helemaal niet toe aan een juiste ethische probleemstelling, laat staan aan een schetsen van de richting waarin we onze ethische opgave moeten proberen te verhelderen.

katholieke ethiek

Toen na de tweede wereldoorlog de kwestie van transplantatie van een levende donor aan de orde kwam, namen veel oudere katholieke moraaltheologen een negatief standpunt in. D.. was grotendeels te wijten aan de eenzijdige (fysicistische) zienswijze op lichamelijke gaafheid en verminking. De „verminkende" ingreep in de donor hield men voor ongeoorloofd, omdat deze niet volgens het „totaliteits-beginsel" gebeurde, d.w.z. niet noodzakelijk was voor het behoud van eigen gezondheid of leven. De traditionele redeneringen bleven gevangen in de cirkel van een individualistische denkwijze: het individuele beschikkingsrecht van de mens over zijn organen in het belang van de individuele totaliteit. Voor de rechtvaardiging van bepaalde vormen van transplantatie zochten sommigen een uitweg door een beroep te doen op een ander beginsel, namelijk het „solidariteitsbeginsel". Dit was ook de gedachtengang van prof. Gründel. Men kan daar wel een en ander mee „oplossen", maar de hele opzet houdt iets van krampachtigheid en gespletenheid.

eigentijds ethisch denken

Door het veranderende mensbeeld, dat ten grondslag ligt aan de ethiek, heeft deze wijze van ethisch denken een fundamentele correctie ondergaan. Het is principeel onjuist gebleken, dat men uitgaat van de rechten van de individuele mens en dan op een gegeven ogenblik er aan toevoegt, dat deze individuele mens óók nog medemens is. De mens is wezenlijk medemens. Als uitgangspunt voor een verantwoorde ethische reflexie kan daarom slechts fungeren: de zin van 's mensen lichamelijkheid, gezien als gestalte van de menselijke persoon in diens gerichtheid op de medemens. De ethische vraagstelling inzake transplantatie van organen hoort dientengevolge thuis op het niveau van de persoonlijkheid van de mens als medemens. Het gaat hierom: wat betekent deze ingreep voor de persoon van de donor? Een gedeeltelijk opofferen van de lichamelijke gaafheid (bijv. door het afstaan van een nier) als realisatie van een daadwerkelijke liefde voor de medemens is daarom ethisch volkomen aanvaardbaar. Als zodanig kan het juist een verrijking zijn voor de donor en deze — ondanks de lichamelijke „ongaafheid" — toch „gaver" doen zijn als mens. Maar daarmee is tevens de grens aangegeven: een transplantatie is ethisch onaanvaardbaar, als deze bij de donor een zodanige ingreep veronderstelt, dat daardoor afbreuk wordt gedaan aan de zelfrealisatie van de menselijke persoon in diens gerichtheid op de medemens. Concreet: ze is o.m. onaanvaardbaar, als daarvoor de donor gedood zou moeten worden.

waar moet het naar toe?

Na het bovenstaande kan hierop maar één antwoord gegeven worden: wij moeten proberen koste wat kost ook in deze zaken menselijkheid in medemenselijkheid te verwerkelijken. Slechts op die manier kan de grondnorm bewaarheid worden, die door dr. Barnard telkens opnieuw, ook in Amsterdam, naar voren gebracht wordt: het gaat om de dienstbaarheid aan de werkelijke belangen van de patiënt. In het bovenstaande zijn reeds een aantal concretiseringen enigermate duidelijk geworden. Maar daarmee is niet álles gezegd en niet het laatste woord gesproken. Wij hebben geen mensbeeld en geen ethiek tot onze beschikking, waarin alles als op een bouwtekening tot in details voorgetekend en vastgelegd is. Wat menselijkheid en medemenselijkheid in laatste instantie als ethische opdracht inhoudt, kan alleen maar duidelijk worden in het leven zelf, want dáár ligt de vindplaats van elke, waarachtig menselijke ethiek. Ook de christelijke ethiek vindt haar uitgangspunt in het mensbeeld zoals dat uit het leven zelf oplicht, zij het dan met dèze nuancering, dat de christen poogt in geloof aan Christus dit mensbeeld te toetsen aan de evangelische visie op medemenselijkheid. Het is onze gezamenlijke opdracht met interesse en zorg te volgen wat er met de mens en met diens hart aan het gebeuren is. Alleen op die manier zijn we in staat om te ontdekken en mee te beslissen waar het met de mens naar toe moet.

„norm bij orgaantransplantatie: DIENSTBAARHEID AAN WERKELIJKE BELANGEN VAN DE PATIËNT

NYT: encycliek betekent barrière

Tragisch-ironische positie voor vredes-advocaat

WILLEMSTAD — „Paus Paulus ...is een van de meest hartstochte... advocaten geweest voor vrede ...voor menselijke rechtvaardigheid ...de moderne wereld. Het is daar... tragisch ironisch, dat deze paus ...eens het meest herinnerd zal ...en worden als de schrijver van ... encycliek, welke slechts kan ...en om de tweelingduivel van ...log en armoede te versterken". ... de New York Times naar ...leiding van de recente encycliek ...manae vitae.

Niet onverschillig

Het recht van iedere mens om ...zaken als geboortenregeling te ...delen volgens zijn geweten moet ...gerespecteerd worden. Maar wan... de Kerk zegt te spreken voor ...zesde van de mensheid over een ...derwerp, dat het voortbestaan van ... menselijk ras zou kunnen aan..., dan kunnen anderen niet on...schillig blijven, aldus de NYT. ... verwijst naar het komende ...selijke bezoek aan Colombia, ...waar het tragische effect van een ...gecontroleerde bevolkingsgroei op ... van zijn meest actuele manie... gezien kan worden".

„De Latijnsamerikaanse bevolking ... sneller toe dan de bevolking ... welk ander land. Toen zeven ... geleden de Alliantie voor de ...uitgang werd gelanceerd telde ...tijns Amerika 218 miljoen men... Nu zijn het er meer dan 260 ...joen. Men verwacht, dat men de ...honderd miljoen zal bereiken te... het einde van deze eeuw, ten... er drastische stappen worden on...nomen om de bevolkingstoename ...doen dalen. Als gevolg van de... bevolkingsgroei is de toename ... de nationale productie door de ...lliantie a lang tot nul terugge...acht en vele Latijnsamerikaanse ...den zijn er erger aan toe dan ... Van hun land uitgehongerd, ... miljoenen naar de gordels van ...ende toegestroomd, welke een ...aanklacht vormen voor de mense...waardigheid en een voedings...dem voor geweld.

Barrière opgeworpen

Hoewel de kerkelijke oppositie te... geboortenregeling niet de oor... is van de bevolkingsexplosie, ...kent de pauselijke bevestiging ... de leer toch zeker, dat een bar... wordt opgeworpen aan het we...wijde accepteren van de bittere noodzaak tot family-planning", aldus de NYT.

Het hoofdartikel zegt dan tenslotte: „Als de kerk voort wil gaan een leidende rol te spelen in de mensheid, dan kan hij niet terugkeren van de weg welke paus Joannes XXIII heeft uitgezet, toen hij het tweede Vaticaanse concilie bijeenriep om de kerkelijke leer aan de moderne tijd aan te passen om zodoende doelmatiger bij te dragen aan de oplossing van de problemen in de moderne tijd".

Extra hulp van UNICEF voor Biafra

PARIJS — De beheersraad van UNICEF, waaraan de directeur-generaal van het kinderfonds, Henri Labouisse, een krediet van één miljoen dollar had gevraagd voor onmiddellijke extra hulp aan de slachtoffers van het conflict tussen Nigeria en Biafra, heeft met grote spoed op dit voorstel gereageerd.

Het UNICEF-bestuur heeft een aanvullend steunbedrag van één miljoen dollar goedgekeurd voor leniging van de nood van moeders en kinderen in de rampgebieden. Dit bedrag komt boven de hulp van de laatste zes maanden, waarin UNICEF als voornaamste zendingen 200 ton melkpoeder, tien miljoen vitaminen A en D capsules, geneesmiddelen tegen Malaria en dysenterie, meer dan 5000 ton voedsel en medicijnen heeft gestuurd. Deze voorraden, voor zover nog niet naar Nigeria gezonden, liggen vlakbij het noodgebied opgeslagen.

Daar het ernaar uitziet dat spoedig een overeenkomst tussen de partijen tot stand zal komen, kunnen deze goederen binnen zeer korte tijd en op grote schaal onder de slachtoffers worden gedistribueerd via de plaatselijke rode kruisteams", zo deelt UNICEF mede.

De directeur-generaal van UNICEF, Labouisse, treft op het ogenblik in Nigeria de nodige maatregelen samen met de hoge commissaris van het rode kruis, de Zwitser Lindt.

Kennedy's in Griekenland

ATHENE — De Amerikaanse senator Edward Kennedy en zijn schoonzuster Jacqueline Kennedy zijn dinsdag in Griekenland aangekomen, waar zij de gasten zullen zijn van de reder Aristoteles Onassis.

Washington: barok-stijl

Aruba nostra

Zoals vele wijken of buurten van Aruba hun naam ontvangen hebben naar aanleiding van de naam van een huis, b.v. San Barbola, Mon Plaisir, Modanza, Monserat, Plantersrust, zo ook hebben we nu de wijk Washington als gevolg van Huize Washington ten noorden van Bubali. In 1914 liet Nadi Henriquez daar een nieuw huis bouwen en gaf het de naam Huize Washington.

De hoofdmetselaar was de bekende Julian (Janchi) Christiaans van Noord. Huize Washington ontving een siergevel, die een flauwe herinnering oproept aan de landhuizen van Curacao. Een oud huis van De Castro te Oranjestad had ook al deze soort gevel in koloniaal-barokke stijl. Augustin Trimon te Noord liet naar aanleiding van dat huis van De Castro ook iets dergelijks aanbrengen aan zijn nieuw huis, dat hij in 1921 ook door Julian Christiaans liet bouwen.

Helemaal tegen de Arubaanse gewoonte in vond deze manier van bouwen weinig navolging. Te Savaneta en te Turibana bij Noord staat nu nog een huis met deze siergevel, maar veel eenvoudiger van uitvoering. Zeldzaam ook zijn de huizen in de buitendistricten met twee verdiepingen of liever met een zolderverdieping en dus met dakramen. Toevallig staan er te Noord vier zulke huizen: Quinta La Carmen, Huize Washington, het huis van Juan Ruiz te Washington, van het jaar 1903 en de pastorie van Noord van het jaar 1878.

Al deze oudere huizen zijn aan hetzelfde principe trouw gebleven: middenvertrek onder het stijle gedeelte van het dak, twee of een gaanderijen onder het platte gedeelte van het dak, de zijgevel gericht op de wind, de keuken met schoorsteentje aan de westzijde van het huis. Hij geeft een aparte aantrekkelijkheid aan het Arubaanse landschap.

De typische stijl van de oude Arubaanse kunukuhuizen werd rond 1930 zo langzamerhand verlaten. Daarna, dus sinds twintig tot dertig jaar terug, gaf men de voorkeur aan een simpele viermuursbouw met afgeplatte zijgevels. Dit zijn de minst aantrekkelijke huizen in het Arubaanse landschap.

Sinds 1960 komt er een nieuwe stijl, die zeer geliefd lijkt te zijn, nl. de zgn. L-huizen. Het eerste L-huis kwam te staan in de Boerhavenstraat, het huis van Pedro Vingal. Dit echter met een plat dak. Daarna kwamen de L-huizen met een schuin dak, het eerste te Cura Cabai, het huis van familie Botta. Ook de dakconstructie is, heeft meegewerkt aan de populariteit van deze L-huizen.

Nieuwe stafchef van Warschaupact

OOST BERLIJN — De Russische generaal Sjtemenko is benoemd tot stafchef van de strijdkrachten van de landen van het verdrag van Warschau. Hij volgt zijn landgenoot generaal Kasakov op, die — 68 jaar oud — om gezondheidsredenen zijn functie opgeeft, zo heeft het Oostduitse persbureau ADN bekend gemaakt.

De nu 61-jarige generaal Sergei Sjtemenko was in de laatste jaren van Stalin onderminister van defensie en later stafchef van de Russische troepen in Oost-Duitsland. Na de dood van Stalin in 1953 keerde hij terug naar Moskou, waar hij geheel op de achtergrond raakte. In 1956 trad hij weer op als kolonel-generaal, een lagere rang dan hij onder Stalin had gehad.

Geleidelijk steeg hij echter weer en werd in 1959 hoofd van de geheime dienst van het rode leger. Sinds 1962 was hij stafchef van de Sovjet-landstrijdkrachten. Vorige maand kreeg hij zijn oude generaalsrang terug en werd plaatsvervangend chef van de generale staf.

Waarnemers in Moskou achten het onwaarschijnlijk dat de benoeming van Sjtemenkok rechtstreeks verband houdt met de communistische topconferentie in Bratislava, waar gepleit werd voor een versterking van het bondgenootschap van Warschau.

Verkiezingskosten in VS steeds hoger

NEW YORK — De kandidaten bij de in november te houden Amerikaanse presidentsverkiezingen zullen tezamen bijna vijftig miljoen dollar uitgeven voor hun campagnes, zo heeft dr. Herbert Alexander, directeur van de Citizen's research foundation voorspeld.

In een artikel in het tijdschrift Look schrijft hij dat de kandidaten tot dusver 15 tot 21 miljoen dollar hebben besteed. Bij de democraten schatte hij de uitgaven van McCarthy op 3,5 à 4 miljoen dollar, die van wijlen senator Robert Kennedy op ruim drie miljoen dollar en die van vice-president Humphrey op een tot twee miljoen dollar. Volgens dr Alexander heeft president Johnson een half miljoen' dollar voor de verkiezingen uitgegeven. Tenslotte zou ex-gouverneur Wallace van Alabama, de kandidaat die rassenscheiding voorstaat, voor zijn hele campagne ten minste zeven miljoen dollar besteden.

Bij de republikeinen zou Nixon totnogtoe drie tot vijf miljoen dollar hebben uitgegeven, Rockefeller ongeveer een zelfde bedrag, Reagan een half miljoen dollar en gouverneur Romney 750.000 tot een miljoen dollar.

Terwijl in 1952 de campagnekosten nog ongeveer 18 dollarcent per uitgebrachte stem bedroegen, steeg dit bedrag in 1964 tot 41 dollarcent. Dr Alexander acht het niet onmogelijk dat dit jaar de kosten een halve dollar per uitgebrachte stem zullen bedragen.

Minder Russische handel met China

LONDEN — De Sino-British trade council in Londen heeft maandag een overzicht gepubliceerd van de ontwikkeling van de buitenlandse handel van China in de jaren 1966 en 1967. Aan de hand van gegevens die zijn verstrekt door de landen waarmee China handel drijft, heeft de raad vastgesteld dat de handel in beide richtingen met Polen, de Sovjet-Unie, Ceylon, Hongkong, Japan en Nederland in het afgelopen jaar belangrijk kleiner was dan in het voorgaande jaar. China deed daarentegen grotere zaken met Australië, Pakistan en Zweden. Frankrijk, Engeland en West-Duitsland kochten minder van China maar leverden meer aan dat land. Canada, Maleisië en Singapore verkochten minder aan China maar kochten meer.

De Russische leveranties aan China verminderen van 62,5 miljoen pond sterling in 1966 tot 18 miljoen pond in het afgelopen jaar. De invoer van de Sovjet-Unie uit China verminderde van 51 miljoen tot 20,4 miljoen pond sterling. Vóór de breuk tussen China en de Sovjet-Unie bedroeg de handel in beide richtingen samen 734 miljoen pond sterling. De raad acht het niet uitgesloten dat dit jaar een verdere vermindering zal optreden. De totale handel tussen China en Hongkong verminderde van 177 tot 146 miljoen pond sterling, waarbij de invoer van de kroonkolonie uit China van 173 tot 143 miljoen pond sterling achteruit ging. De verkopen van Hongkong aan China verminderen van 4,33 tot 3 miljoen pond.

Zuid-Vietnam zonder spoorweg

SAIGON — Een Vietcong-mijn heeft maandag de op een na nog rijdende trein in Zuid-Vietnam vernield. Hierbij werden twee mensen gedood en vier gewond.

De enige trein van de Zuidvietnamese spoorwegen die nu nog over is, behoeft overigens geen lange afstanden af te leggen. Van het spoorwegnet met een totale railslengte van 1.350 km kan nog slechts zestig km worden gebruikt.

Onder het Franse bestuur was het mogelijk per trein van Saigon langs de kust naar Hanoi te rijden maar de spoorwegen werden een geliefd doelwit van de guerrillastrijders. Treinen werden opgeblazen en stukken rails gebruikt voor het bouwen van bunkers. De meeste spoorlijn zijn door gras overwoekerd en de rails verroest. De bewoners van Saigon hebben in meer dan twee jaar geen treingefluit meer gehoord.

Abernathy waarschuwt voor Richard Nixon

MIAMI BEACH — De negerleider Ralph Abernathy heeft dinsdag gezegd dat de republikeinen stemmen van negers zouden verliezen als zij Richard Nixon tot hun kandidaat voor het presidentschap zouden kiezen. De opvolger van ds Martin Luther King noemde Nelson Rockefeller als de kandidaat die de meeste stemmen van negers zou aantrekken. Dr Abernathy hield een persconferentie in Miami Beach waar vandaag door de republikeinse conventie over de kandidatuur wordt gestemd.

Strijd in Indonesië tegen communisme

DJAKARTA — Militaire kringen in de Indonesische hoofdstad hebben bekend gemaakt, dat het Indonesische leger ten minste 30 communisten heeft gedood en 600 gevangen genomen bij een aanval op grotten aan de zuidoostkust van Java. Bij deze aanval werden 4.000 man troepen gebruikt, die met vlammenwerpers, zwavel en dynamiet werkten om de guerrilla-strijders uit hun schuilplaatsen in het gebied van Blitar te verjagen. Het verzet was gering.

Einde van Canadese poststaking in zicht

OTTAWA. — De vertegenwoordigers van de vakbonden van Canadese postbeambten en de directie van de posterijen hebben overeenstemming bereikt over nieuwe arbeidsvoorwaarden, waardoor een spoedig einde kan worden verwacht van de staking die 18 juli begon. De overeenkomst zal nog moeten worden goedgekeurd door de 24.000 postbeambten. Men verwacht dat het werk zaterdag kan worden hervat.

Pengel vreest arbeiderstekort

PARAMARIBO — Premier J. A. Pengel heeft tijdens een openbare vergadering van de staten van Suriname verklaard, dat de grootste zorg van de regering de vrees is voor een toekomstig tekort aan geschoolde arbeidskrachten. De bewindsman wees in dit verband op de enorme projecten, die op het punt staan te worden uitgevoerd en alleen al voor dit jaar een bedrag van 90 miljoen gulden belopen.

In verband met het voorgaande heeft de regering dan ook besloten om in samenwerking met het bedrijfsleven de scholing van arbeiders intensief ter hand te nemen. Gezien de aard van enkele ontwikkelingsprojecten zal ook de zogenaamde seizoenwerkloosheid binnen afzienbare tijd tot het verleden gaan behoren.

Nederlander uit Engeland gezet

EAST GRINSTEAD — De rechtbank in East Grinstead heeft maandag de Nederlander Evert Doeve bevolen Engeland binnen zeven dagen te verlaten en hem 20 pond boete opgelegd omdat hij was gebleven nadat zijn visum op 18 juli was afgelopen. Doeve werd beschreven als „bedienaar van de scientiologen", die in East Grinstead hun hoofdkwartier hebben.

Vorige week werd aan de leider van deze cultus, de Amerikaan Hubbard, en buitenlandse studenten de toegang tot Engeland ontzegd.

EILANDGEBIED CURACAO
BEKENDMAKING

In de nacht van woensdag op donderdag zal de KONINGIN EMMABRUG vanaf 00.00 uur tot omstreeks 05.00 uur wegens reparatie-werkzaamheden voor landverkeer GESLOTEN zijn.

De Havenmeester
J. Oenes

EXECUTIE-VEILING

Op donderdag 5 september 1968 des voormiddags om 10.00 uur, zulks in afwijking van vorige publikaties, zal ten overstaan van de ondergetekende notaris te zijnen kantore aan de Handelskade 9B, alhier, in het openbaar aan de meestbiedende worden verkocht krachtens onherroepelijke volmacht ex art. 1203 B.W.:

Het stenen woonhuis, plaatselijk bekend als FRANKLIN DELANO ROOSEVELTWEG NUMMER 293A met het erfpachtsrecht op de daarbij behorende grond ter grootte van 675 m2, kadastraal bekend als Kadastrale Afdeling Tweede District, Sectie A, nummer 2606.

Nadere inlichtingen ten kantore van ondergetekende.
Tel. 13700.

Mr. A. A. G. Smeets,
Notaris